

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
prednesené 10. mája 2005¹

Obsah

I — Úvod	I - 9121
II — Právny rámec: ochrana Spoločenstva týkajúca sa zemepisných označení a označení pôvodu	I - 9122
A — Predchádzajúce okolnosti	I - 9122
B — Prvé kroky právnej úpravy Spoločenstva	I - 9124
C — Súčasná právna úprava Spoločenstva	I - 9126
1. Vinárske výrobky	I - 9126
2. Poľnohospodárske a potravinové výrobky	I - 9127
D — Nariadenie č. 2081/92	I - 9128
1. Pojmy „označenie pôvodu“ a „zemepisné označenie“	I - 9129
a) Základné vymedzenie	I - 9130
i) Zemepisná spojitosť	I - 9131
ii) Kvalitatívna spojitosť	I - 9132
b) Prispôsobené pojmy	I - 9132
i) Tradičné názvy	I - 9132
ii) Iné územné označenia	I - 9133

¹ — Jazyk prednesu: španielčina.

NEMECKO A DÁNSKO/KOMISIA

2. Názvy, ktoré nemožno zaregistrovať	I - 9134
a) Druhovú názvy	I - 9134
b) Zavádzajúce názvy	I - 9135
3. Registračné konanie	I - 9135
a) Obvyklý postup	I - 9136
b) Zjednodušený postup	I - 9136
c) Vedecký výbor	I - 9136
E — Nariadenie č. 1107/96	I - 9137
II — Posúdenie judikatúry Súdneho dvora	I - 9137
A — Kvalifikácia ako práva priemyselného a obchodného vlastníctva	I - 9137
B — Účel ochrany	I - 9139
C — Základné nariadenie	I - 9140
1. Pôsobnosť	I - 9140
2. Rozsah ochrany	I - 9141
3. Zápis a jeho účinky	I - 9142
4. Zhrnutie	I - 9143
III — Okolnosti predchádzajúce sporom	I - 9144
A — Prvé zahrnutie syru „feta“ do nariadenia č. 1107/96	I - 9144
B — Rozsudok „Feta“	I - 9146
C — Druhé zahrnutie syru „feta“ do nariadenia č. 1107/96 na základe nariadenia č. 1829/2002	I - 9148
D — Vec „Canadane Cheese Trading a Kouri“	I - 9150
	I - 9119

IV — Žaloba o neplatnosť	I - 9153
A — O prípustnosti žalôb o neplatnosť	I - 9154
B — Formálne dôvody	I - 9155
1. Porušenie lehôt a jazykového režimu	I - 9155
2. Nedostatočné odôvodnenie	I - 9157
C — Dôvody týkajúce sa veci samej	I - 9158
1. „Feta“ ako druhový názov	I - 9158
a) Pokiaľ ide o to „čo je druhové“	I - 9158
b) Kritériá vymedzenia	I - 9160
i) Situácia existujúca v členskom štáte, z ktorého názov pochádza, a v oblastiach konzumácie	I - 9161
— Situácia v štáte pôvodu	I - 9161
— Situácia v oblastiach konzumácie	I - 9162
ii) Situácia existujúca v iných členských štátoch	I - 9163
— Všeobecná situácia v iných štátoch	I - 9163
— Situácia v štátoch, ktoré syr vyrábajú	I - 9163
iii) Zodpovedajúce vnútroštátne právne predpisy a predpisy Spoločen- stva	I - 9165
— Vnútroštátne právne predpisy	I - 9166
— Právne predpisy Spoločenstva	I - 9166
iv) Ďalšie faktory	I - 9167
— Situácia v tretích štátoch	I - 9167
— Časové hľadisko	I - 9168
c) Posúdenie kritérií a dôsledky	I - 9170

2. „Feta“ ako tradičný názov	I - 9171
a) Tradičná povaha názvu	I - 9172
b) Označenie potraviny pochádzajúcej z určitých zemepisných oblastí ...	I - 9172
c) Príčina kvality a vlastností syru „feta“ a územné vymedzenie jej výroby, spracovania a prípravy	I - 9174
i) Kvalita daná zemepisným prostredím	I - 9174
ii) Výroba, spracovanie a príprava vo vymedzenej oblasti	I - 9175
d) Dôsledky	I - 9176
VI — O trovách	I - 9177
VII — Návrh	I - 9177

I — Úvod

1. V tejto žalobe o neplatnosť sa znovu pred Súdnyim dvorom prejednáva otázka zákonnosti zápisu názvu „feta“ do registra zemepisných označení a označení pôvodu Európskych spoločenstiev.

2. Táto diskusia bola otvorená už skôr, v súvislosti s prejudiciálnou otázkou, ktorú položil a potom vzal späť Symvoulis tis Epikrateias [Štátna rada (Grécko)], s ohľadom na ktorú som predniesol návrhy 24. júna 1997², a v žalobe o neplatnosť, na

základe ktorej bol vyhlásený rozsudok³, ktorý z formálnych dôvodov zrušil registráciu a vyhol sa skúmaniu, či táto nomenklatúra je „druhovú“ alebo sa môže kvalifikovať ako „tradičná“ na účely uplatniteľného pravidla.

3. Komisia Európskych spoločenstiev následne prijala opatrenia na účely prekonania nedostatkov odhalených v uvedenom rozsudku, opätovne zavádzajúc výraz „feta“ do zoznamu názvov chránených nariadením Komisie (ES) č. 1829/2002⁴ a proti tomuto rozhodnutiu podali Spolková republika Nemecko a Dánske kráľovstvo žaloby o neplatnosť.

2 — Uznesenie z 8. augusta 1997, *Canadane Cheese Trading a Kouri*, C-317/95, Zb. s. I-4681.

3 — Rozsudok zo 16. marca 1999, *Dánsko a I./Komisia*, nazývaný „Feta“, C-289/96, C-293/96 a C-299/96, Zb. s. I-1541.

4 — Nariadenie zo 14. októbra 2002, ktorým sa mení a dopĺňa príloha k nariadeniu (ES) č. 1107/96 ohľadom názvu Feta (Ú. v. EÚ L 277, s. 10; Mim. vyd. 03/037, s. 195).

4. V týchto návrhoch budem, pred uvedením skutkových okolností sporov a skúmaním žalobných dôvodov zrušenia, skúmať právny rámec a judikatúru Súdneho dvora v tejto oblasti.

II — Právny rámec: ochrana Spoločenstva týkajúca sa zemepisných označení a označení pôvodu

A — Predchádzajúce okolnosti

5. Prvý odkaz na označenie pôvodu je v Biblii v správe o budovaní chrámu v Jeruzaleme, ktorý kráľ Dávid prisľúbil Jahvovi a pre ktorý Hiram, kráľ Týru a Sidónu, nechal na žiadosť Šalamúna narezáť cédrové drevo z Libanonu, z ktorého bol palác, známy pod názvom „Libanonský lesný dom“, následne vybudovaný. Bol totiž postavený na štyroch radoch stĺpov z tohto vzácneho dreva, ktorého trónna sieň, „v ktorej súdil, teda súdna sieň“, bola tiež obložená cédrovým drevom.⁵ Okrem názvov a symbolov bola zmienka o zemepisnom pôvode pravdepodobne jednou z prvých metód individualizácie osôb

5 — *Starý zákon, Prvá kniha kráľov, 5, 6 a 7.* Preklad a poznámky podľa vydaní Spolku svätého Vojtecha v Trnave: *Starý zákon z roku 1955.* Spolok svätého Vojtecha, Trnava 2001, s. 618 — 621. Určité výrobky uznávanej kvality z dôvodu ich zemepisného pôvodu sú tiež citované v Biblii, ako býci z Bášanu, severná oblasť údolia Jordánu, kde sa chovali obzvlášť veľké a bojovné zvieratá (*Kniha žalmov, 22, 13, s. 1025*); striebro kované, donesené z Taršišu a zlato z Ofíru (*Kniha proroka Jeremiáša, 10, 9, s. 1624*) a vinohrady Engadi (*Pieseň piesní, Rozhovory so sušbencom, 14, s. 1277*).

a vecí na účely odlíšenia od tých, ktoré sa im podobali.⁶ Rozličné svedectvá už od antiky potvrdzujú uznávanie dobrej povesti a prestíže výrobkov majúcich pôvod v určitých oblastiach. Klasickí autori ako Herodotos, Aristoteles a Platón poukazujú na to, že Gréci oceňovali bronz z Korintu, mramor z Frýgie a z Parosu, hlinené nádoby z Atén, sošky vypálené z hlíny pochádzajúcej z Thisbé, parfumy z Arábie alebo víno z Naxosu, Rodosu a Korintu.⁷ Vergílius v *Eneide* rozpráva, že Helena ponúkla Eneovi „ťažké tepané predmety zo zlata a slonovej kosti, množstvo strieborných nádob a váz z Dodone“⁸ a zahrnul medzi dary, ktoré ponúkla Andromaché Asciovi, „oblečenie vyšívané zlatom a plášť z Frýgie“.⁹ Horácius okorenil svoje dielo skutočnou kompiláciou rímskych zemepisných označení, upozorňujúc na falšovanie.¹⁰

6. Spojitosť medzi predmetmi a ich pôvodom nerozlišovala medzi predmetmi, ktoré

6 — HARTE BAVENDAMM, H.: *Geographical Indications and Trademarks: Harmony or Conflict.* In: *Symposium on the International Protection of Geographical Indications.* Somerset West, South Africa, September 1 and 2. OMPI, Ženeva, 1999, s. 59.

7 — Odkazy, ktoré zhrnul CORTÉS MARTÍN, J. M.: *La protección de las indicaciones geográficas en el comercio internacional y comunitario.* Ministerstvo poľnohospodárstva, rybolovu a výživy, Madrid, 2003, s. 25 a 26.

8 — VERGÍLIUS: *Eneida.* Bratislava. Tatran 1969. Dodone bolo miesto v Épeire, kde bola Divoa veštiareň. Vyrábali sa tam nádoby, ktoré slúžili na vechtenie na základe veľkodu hluku, ktorý spôsobili, keď vietor rozhybal vetvy veľkého duba, na ktorom boli povesané (kniha III, verš 465).

9 — Tamže, kniha III, verš 484.

10 — „Ten, ktorý nemôže rozlíšiť sidónsky purpur od vlnených látok nafarbených v Akvine určite neutrpí stratu, ktorá sa dotýka skôr ich podstaty, ako ten, kto nerozlišuje pravdu od klamstva“ [*voľný preklad*]. HORÁCIUS: epistola X, Oda I, XXI a XXIX.6 citovaná podľa PLAISANI, M. a JACQ, F.: *Traité de noms et appellations d'origine.* Technické knihkupectvo, Paríž, 1974, s. 1.

boli prírodné, a tými, ktoré boli výsledkom ľudského zásahu, a nezodpovedala presnému pojmu. Tiež sa na ňu nevzťahovalo žiadne zákonné ustanovenie.¹¹

7. Bolo tomu tak aj v stredoveku, v ktorom výňatok *Alcea* cituje meče z Calcide, s krátkou čepeľou a dlhou rukoväťou, takto nazývané kvôli miestu ich výroby.¹² V tomto období možno postrehnúť určité rozpaky medzi označeniami určitých remeselníkov a pečatami označujúcimi pôvod tovarov, ktoré vyplývali z povinnosti členov cechov označovať svoje výrobky pod hrozbou vylúčenia z cechu. V dôsledku toho existovali dva druhy puncov: punc cechu (*signum collegii*) a punc jednotlivého tvorca (*signum privati*).¹³ Takto sa zaručovalo dodržiavanie určitých podmienok pri výrobe, čo tiež nepriamo chránilo miesto výroby.

8. Francúzska revolúcia zrušila cechy a znovu zaviedla úplnú slobodu v obchode a ukončila prevažnú časť týchto ochránár-

ských praktík, avšak nie úplne, pretože v prvej polovici 19. storočia ešte existujú pravidlá, ktorých účelom je podporovať osobitosť určitých miest, ako je mydlo z Marseille, oceľ z Vestfálska a Porýnia a hute v Rakúsku.¹⁴

9. Od tohto okamihu niektoré národy prijali represívne opatrenia za podvody, pokiaľ ide o pôvod prírodných alebo zhotovených výrobkov, predovšetkým vo vinárskej oblasti.¹⁵ Je tu snaha o ochranu spotrebiteľa tým, že sa zaručovala pravosť tovaru a ochrana podnikateľa proti nekalej súťaži.¹⁶ Systém ochrany, ktorý dal svoj základ označeniu pôvodu, bol následne vytvorený na základe systému, ktorý bol zavedený pre označenia identifikujúce tovary.

10. V medziobdobí mali početné odkazy na pôvod určitých výrobkov, ktoré naďalej pre-

11 — Aj keď v Ríme boli výrazy chránené *Lex Cornelia de Falsis*, ktorý obchodníka chránil pred privlastnením jeho identifikačného označenia na základe *actio iniuriarum* alebo *actio dolii*. Pozri FRANCESCHELLI, R.: *Trautato di Diritto Industriale*. Giuffrè, Miláno, 1973, s. 77 a nasl.

12 — FERRAIO, G. M.: Denominazione di origine, indicazione di provenienza e dintorni. In: *Rivista di Diritto Industriale*, 1990, č. 2, s. 224 a nasl.

13 — V niektorých prípadoch, hromadná ochranná známka výrobku pozostávala z počiatočného písmena názvu mesta, kde bol vyrobený, alebo erbov mesta: písmeno A označovalo tapety z Audernarde; „B“ identifikovalo výrobky pochádzajúce z Bruselu; dva spojené „E“ výrobky z Enghieniu. CORTÉS MARTÍN, J. M.: c. d., s. 27, poznámka pod čiarou 8, kde je citovaný BRAUN, A.: *Nouveau traité des marques de fabrique et de commerce, droit belge, droit international et droit comparé*. Brusel, s. XXIII-XXIV.

14 — COINÉ, H.: *Derecho privado europeo*, zväzok 2, El siglo XIX. Fundación Cultural del Notariado, Madrid, 1996, s. 213 a 214, cituje hodváb vyrábaný v Lyone, ľan z Bielefeldu a kosa z Erzbergu v Štyrii.

15 — V nadväznosti na fyloxérovú epidémiu, ktorá napadla vinice v druhej polovici 19. storočia a začiatkom 20. storočia. V tomto zmysle GIRARDEU, J. M.: The Use of Geographical Indications in a Collective Marketing Strategy: The Example of Cognac. In: *Symposium on the International Protection of Geographical Indications*, c. d., s. 70.

16 — Tento trend je zaznamenaný vo francúzskom zákone z 1. augusta 1905 o sťahaní podvodov pri predaji tovarov a falšovaní poľnohospodárskych výrobkov a potravín, aj keď sú to zákony o ochrane špecifických výrobkov — ako zákon z 26. júla 1925, chrániaci označenie „Roquefort“ — a horizontálne právne úpravy pre určité druhy názvov — tiež zákon z 30. júla 1935 o označeniach pôvodu vo vinárskom sektore — ktoré povolili získať určitú individualizáciu v ochrane. V Španielsku uzal Štatút pre vinárstvo, ktorý bol schválený kráľovským dekrétom z 8. septembra 1932, autonómiu označenia pôvodu ako rozlišujúci znak.

kvitali v európskej literatúre a kultúre, za cieľ zdôrazniť ich preukázanú kvalitu a ich osobitosť. Cervantès v Donovi Quichotovi odkazuje na vretená z Guadaramy¹⁷, na určité potravinové výrobky ako hrach z Martosu¹⁸, frankolíny z Milána, bažantov z Ríma, telatá zo Sorrenta, jarabice z Moronu alebo husy z Lavajosu¹⁹, na mydlo z Neapola²⁰ a na určité tkaniny ako súkno z Cuenca a „keper“ zo Segovie²¹; Lope de Vega vychvaľuje francúzsky kabát²² a zmieňuje látku z Cuenca²³ a taniere z Talavery²⁴; v Shakespearovom Hamletovi má dánsky princ slovnú narážku na poháre plné rýnskeho vína, s ktorým kráľ predniesol prípitok²⁵, a na stávkku medzi Klaudiom a Laertom o šesť berberských koní proti šiestim rapírom a šiestim francúzskym dýkam²⁶; Proust pochvalne hovorí o zákusku, zdôrazňujúc, že by si zaslúžil ako poctu otvorenie fľaše portského²⁷ a odkazuje na stretnutie medzi rozprávačom a vojvodkyňou z Guermantes v hoteli Balbec, ktorá bola zahalená hustou hmlou šiat v sivom závoji z Číny²⁸; a Carpentier verne písal o európskej kultúre na americkom

kontinente, a to o víne z Bordeaux²⁹, slamených klobúkov z Talianska³⁰, francúzskych a talianskych bábikách alebo škótskej „whisky“³¹.

11. V súčasnosti sa individualizácia predmetov uskutočňuje tým, že sa na trh uvádzajú pod označením každého výrobcu a veľmi často tiež tým, že sa uvedie miesto výroby. Vo svete, kde prevládajú symboly a kde rozvoj obchodu ponúka spotrebiteľovi množstvo alternatív, je rozlišujúce označenie určujúcim prvkom vo výbere; z čoho vyplýva jeho ekonomický význam.

B — Prvé kroky právnej úpravy Spoločenstva

17 — CERVANTÈS SAAVEDRA, M. de: *Don Quijote de la Mancha*. Edición, introducción y notas de Martín de Riquer, RBA Editores, Barcelona, 1994 (prvá časť, kapitola IV, s. 128) uvádza tieto drevené nástroje, ktoré sa používali na pradenie pomocou kolovratu a zvinutité napradeného, a boli veľmi vychýrené, ak boli vyrobené z bukového dreva zo Sierra de Guadarrama.

18 — Tamže, druhá časť, kapitola XXXVIII, s. 905.

19 — Tamže, druhá časť, kapitola XLIX, s. 981.

20 — Tamže, druhá časť, kapitola XXXII, s. 865.

21 — Tamže, druhá časť, kapitola XXXIII, s. 876.

22 — VEGA CARPIO, LOPE de: *El caballero de Olmedo*. ed. Francisco Rico, vydavateľstvo Cátedra, Madrid, 1981, dejstvo I, verš 103, s. 111.

23 — VEGA CARPIO, LOPE de: *Peribáñez y el comendador de Ocaña*, ed. Juan Mª Marín, vydavateľstvo Cátedra, Madrid, 1979, dejstvo I, scéna XIII, verš 677, s. 89.

24 — Tamže, dejstvo I, scéna XIII, verš 739, s. 91.

25 — SHAKESPEARE, W.: *Hamlet*. preklad Jozef Kot, vydavateľstvo LITA, Bratislava, 1973, dejstvo I, scéna IV.

26 — Tamže, dejstvo V, scéna II.

27 — PROUST, M.: *À la recherche du temps perdu*, tome III, Sodome et Gomorrhe, s. 330.

28 — Tamže, tome III, *La prisonnière*, s. 542.

29 — CARPENTIER, A.: *La consagración de la primavera*, vydavateľia Siglo XXI de España, 7. vydanie, Madrid, 1979, časť III, kapitola 18, s. 219.

30 — Tamže, časť VII, kapitola 35, s. 463.

31 — Tamže, časť VII, kapitola 36, s. 480. V tomto románe okrem toho rozpráva o tom, že jedna z jeho postáv Tereza má nevšednú schopnosť odhaliť „každý podvod alebo „drobné krádeže“ pri nákupe kaviáru, pôvode husej pečienky alebo pravosti vín významných značiek alebo ročníkov“. Táto žena vyčíta svojmu kuchárovi, keď mu hovorí: „Vieš, že moji krajanovia nevedia nič o milíšimes, že by si im tak mohol dať coca-colu alebo pepsi-colu, ale mňa neoklameš s tvojimi fľašami Mouton-Rothschild, ktoré sú naplnené zlým galcij-ským vínom. A nabudúce, ak sa mi pokúsiš podať šampanské druhej kategórie ako Dom Pérignon, pošlem ťa naspäť do Francúzska...“ [volný preklad] (časť III, kapitola 18, s. 219).

12. Žiadne ustanovenie Zmluvy ES sa netýka zemepisných označení. Ak v dôsledku uvedeného vývoja bolo takéto ustanovenie

schválené, vnútroštátne právne úpravy chránili zemepisné označenia rôznymi spôsobmi. Zatiaľ čo niektoré krajiny ponúkali všeobecné záruky právnymi úpravami postihujúcimi nekalú súťaž — predovšetkým uplatňovaním zásady pravdivosti — iné krajiny, ako Francúzsko alebo Španielsko, zaviedli osobitný režim, súběžne s režimom stanoveným pre určité rozlišujúce prvky, vyznačujúci sa rozlišovaním medzi „označením výskytu“ a „označením pôvodu“.³²

13. Existencia týchto rozličných spôsobov ochrany v Európskej únii vytvára napätie medzi základnými slobodami, pretože priznanie výlučného práva používať nejaký názov má vplyv na pohyb tovaru.³³ Tento dosah je však výslovne stanovený v zakladajúcom texte: aj keď články 28 EŠ a 29 ES zakazujú množstevné obmedzenia dovozu a vývozu, ako aj všetky opatrenia s rovnakým účinkom, článok 30 ES upozorňuje, že tieto ustanovenia nevylučujú stanovenie obmedzení odôvodnených, okrem iných dôvodov, „ochranou priemyselného a obchodného vlastníctva“³⁴; avšak právomoc členských štátov

definovať tieto obmedzenia sa vytráca, pretože Spoločenstvo na účely zaručenia ochrany pristupuje k harmonizácii. V každom prípade, ako to uvediem neskôr, bola Súdnemu dvoru zverená úloha určiť, do akej miery je toto právo uprednostnené pred voľným pohybom.

14. Možnosť flexibility dosahu článku 28 ES v tejto oblasti sa stanovila v smernici Komisie 70/50/EHS z 22. decembra 1969 o zrušení opatrení, ktoré majú účinok rovnocenný s kvantitatívnymi obmedzeniami dovozu a nevzťahujú sa na ne ostatné ustanovenia prijaté podľa Zmluvy o EHS³⁵, v ktorej sú uvedené opatrenia vyhradzujuce názvy, ktoré nie sú označením pôvodu alebo výskytu, iba pre domáce výrobky [článok 2 ods. 3 písm. s)]. To znamená, *a sensu contrario*, že nie sú vylúčené opatrenia, ktoré spadajú pod jeden z týchto pojmov.

15. Smernica Rady 79/112/EHS z 18. decembra 1978 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín³⁶ následne stanovila možnosť, aby

32 — MAROÑO GARGALLO, M. M.: *La protección jurídica de las denominaciones de origen en los Derechos español y comunitario*. Marcial Pons, Madrid, 2002, s. 176.

33 — „... práva priemyselného vlastníctva majú za cieľ udeliť výlučné právo pre celý trh, ktorým sa rozumie zemepisná oblasť, v ktorej existuje voľný pohyb tovaru... ak sa trh zväčší a stane sa nadnárodný, a nedôjde k úprave poskytnutého výlučného práva priemyselného vlastníctva na túto novú oblasť, vznikne nevyhnutne konflikt...“. BERCOVITZ, A.: *La propiedad industrial e intelectual en el Derecho comunitario. Tratado de Derecho Comunitario Europeo*, diel II, Civitas, Madrid, 1986, s. 532.

34 — Článok III-154 Zmluvy o Ústave pre Európu (Ú. v. EÚ C 310, 2004, s. 1) tiež stanovuje túto istú príčinu ako jednu z príčin, ktoré odôvodňujú zákazy a obmedzenia dovozu, vývozu alebo tranzitu tovarov.

35 — Ú. v. ES L 13, 1970, s. 29; Mim. vyd. 02/001, s. 3.

36 — Ú. v. ES L 33, 1979, s. 1; článok 18 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín (Ú. v. ES L 109, s. 29; Mim. vyd. 15/005, s. 75), ktorá zrušila predchádzajúcu smernicu, sa vyjadruje podobným spôsobom.

orgány každej krajiny zakázali obchodovanie s týmito výrobkami z dôvodov ochrany priemyselných a obchodných práv, označení výskytu, označení pôvodu a zamedzenia nekalej súťaže (článok 15 ods. 2).

pôvodom... keďže tento rozsah by sa mohol rozšíriť na ďalšie...“³⁹

C — Súčasná právna úprava Spoločenstva

16. Záujem Spoločenstva sa najskôr týkal len sektoru vína, no následne sa rozšíril na poľnohospodársky a potravinársky sektor a v budúcnosti sa môže týkať ďalších sektorov³⁷, ako to predpokladá deviate odôvodnenie nariadenia Rady (EHS) č. 2081/92 zo 14. júla 1992 o ochrane zemepisných označení a označení pôvodu poľnohospodárskych výrobkov a potravín³⁸ (ďalej len „základné nariadenie“), keď obmedzuje rozsah tohto nariadenia na výrobky a potraviny „pri ktorých existuje prepojenie medzi charakteristickými vlastnosťami výrobku alebo potraviny a ich zemepisným

1. Vinárske výrobky

17. Vína, mušty a hroznové šťavy boli zahrnuté do prílohy II Zmluvy v zozname tovarov, pre ktoré sa mala navrhnuť spoločná poľnohospodárska politika. Toto vysvetľuje, prečo boli v nariadení Rady č. 24 zo 4. apríla 1962 o postupnom vybudovaní spoločnej organizácie trhu s vínom [*neoficiálny preklad*]⁴⁰ veľmi skoro stanovené základné zásady, ako aj vypracovanie pravidiel pre akostné vína vyrobené v určitých regiónoch.

18. Nariadenie Rady (ES) č. 1493/1999 zo 17. mája 1999 o spoločnej organizácii trhu

37 — Všetko bude závisieť od koncepcie, ktorá sa uprednostní: tradičná koncepcia chrániaca výrobky, ktorých osobitné vlastnosti sú dané prírodnými faktormi oblasti ich pôvodu, alebo širšia koncepcia, ktorá neberie do úvahy tieto osobitosti. V tomto zmysle sa nevylučuje, aby boli chránené označenia pôvodu iných tovarov. PELLICER, R.: Primeros pasos de una política comunitaria de defensa de la calidad de los productos alimenticios. Reglamento sobre la „especificidad“ y Reglamento sobre denominaciones de origen e indicaciones geográficas. In: *Gaceta Jurídica*, B-83 a B-84, máj 1993, s. 13 a 15; konkrétne, B-84, s. 16.

38 — Ú. v. ES L 208, s. 1; Mím. vyd. 03/013, s. 4.

39 — Nariadenie Rady (ES) č. 692/2003 z 8. apríla 2003, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 2081/92 (Ú. v. EÚ L 99, s. 1; Mím. vyd. 03/038, s. 454) sa zameriava, hoci nesmelo, v tomto zmysle, uvádzajúc „na to, aby sa naplnili očakávania niektorých výrobcov, ukázalo sa potrebným aj rozšíriť zoznam poľnohospodárskych výrobkov uvedených v prílohe II k nariadeniu (EHS) č. 2081/92. Vhodné je aj rozšíriť zoznam uvedený v prílohe I k uvedenému nariadeniu tak, aby zahŕňal potraviny zo zoznamu výrobkov uvedených v prílohe I k Zmluve, ktorá bola predmetom malých zmien“ (odôvodnenie č. 1).

40 — Ú. v. ES 30, s. 989.

s vínom⁴¹ je v súčasnosti pilierom právnej úpravy v tejto oblasti bez toho, aby boli dotknuté niektoré osobitné pravidlá, ktoré sa vyskytujú v rôznych oblastiach.⁴²

mov spotrebiteľov [písm. a)] a výrobcov [písm. b)], hladký chod vnútorného trhu [písm. c)] a propagácia výroby kvalitných výrobkov [písm. d)].

19. Nariadenie č. 1493/1999, ktoré je založené na skutočnosti, že „popis, označovanie a prezentácia výrobkov spadajúcich pod toto nariadenie môže mať významný dopad na ich predajnosť“, venuje časť svojho obsahu tomu, aby sa „urobi[lo] povinným používanie niektorých termínov súvisiacich“ s ich identifikáciou, ako aj „poskytnu[tiu] niektorých dôležitých informácií spotrebiteľovi; zároveň na základe predpisov spoločenstva, alebo z dôvodu, že spadajú pod predpisy týkajúce sa prevencie pred podvodnými postupmi, by mali umožniť aj použitie iných informácií“ (odôvodnenie č. 50). Podľa článku 47 ods. 1 tohto nariadenia je jedným z cieľov uvedenej ochrana oprávnených záuj-

20. Vo zvyšnej časti je stanovený režim doplnený osobitnými zákonmi, ktoré prijali rôzne členské štáty.

2. Poľnohospodárske a potravinové výrobky

21. Bolo treba počkať do začiatku 90. rokov, kedy sa Spoločenstvu umožnilo upravovať používanie územných výrazov pre iné tovary, a to predovšetkým pre poľnohospodárske a potravinové výrobky. Totiž aj napriek tomu, že sa smernica 79/112 týkajúca sa označovania zdala byť dostatočným a primeraným nástrojom na ochranu kupujúcich proti riziku podvodu⁴³, ukázalo sa, že tomu tak nebolo v prípade ďalších záujmov vstupujúcich do hry. Smernica predstavovala dobrý doplnok, avšak účinne nechránila zemepisné označenia ani kupujúcich.⁴⁴

41 — Ú. v. ES L 179, s. 1; Mim. vyd. 03/026, s. 25. Tomu predchádzalo nariadenie Rady (EHS) č. 816/70 z 28. apríla 1970, ktorým sa stanovujú doplňujúce ustanovenia v oblasti spoločnej organizácie trhu s vínom (Ú. v. ES L 99, s. 1) a nariadenie Rady č. 817/70 z 28. apríla 1970 o osobitných ustanoveniach súvisiacich s akosťnými vínami vyrobenými v určitých regiónoch [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES L 99, s. 20). Tieto nariadenia boli nahradené nariadeniami Rady (EHS) č. 337/79 a č. 338/79 z 5. februára 1979 (Ú. v. ES L 54, s. 1, a Ú. v. ES L 54, s. 48) a ďalej nahradené nariadeniami Rady (EHS) č. 822/87 a č. 823/87 zo 16. marca 1987 (Ú. v. ES L 84, s. 1, a Ú. v. ES L 84, s. 59), ktoré boli zrušené v súčasnosti platným nariadením č. 1493/1999.

42 — Podľa nariadenia Rady (EHS) č. 1576/89 z 29. mája 1989 stanovujúceho všeobecné pravidlá na definovanie, opis a uvádzanie liehovín na trh (Ú. v. ES L 160, s. 1; Mim. vyd. 03/009, s. 59) a nariadenia Rady č. 1601/91 z 10. júna 1991, ktorým sa stanovujú všeobecné pravidlá definície, opisu a ponuky aromatizovaných vín, aromatizovaných nápojov na báze vína a aromatizovaných kokteíl z aromatizovaných vínných produktov (Ú. v. ES L 149, s. 1; Mim. vyd. 03/011, s. 286) sú zemepisné názvy výlučne určené pre tieto výrobky, odkazujúce na oblasti, v ktorých „získavajú svoj charakter a rozhodujúce vlastnosti“ [článok 5 ods.3 písm. b) a článok 6 ods. 2 písm. b)].

43 — Ako to vyplýva z článku 2 ods. 1 písm. a) uvedenej smernice, účelom tohto pravidla je ochrana kupujúcich pred akýmkoľvek klamaním alebo zámenou vyvolanými názvom tovaru. V sektore vín bolo podobné nariadenie Rady (EHS) č. 2392/89 z 24. júla 1989, ustanovujúce všeobecné pravidlá pre popis a prezentáciu vín a hrozňových muštov (Ú. v. ES L 232, s. 13) zrušené nariadením č. 1493/1999.

44 — SAJIGNON, G.: La jurisprudence et la réglementation communautaires relatives à la protection des appellations d'origine, des dénominations géographiques et des indications de provenance. In: *Revue du Marché Unique Européen*, č. 4, 1994, s. 107.

22. Potreba vyhnúť sa novým prekážkam v obchodovaní a vytvoriť nástroje, aby sa spotrebiteľom a výrobcom ponúkla zodpovedajúca ochrana, viedla k vytvoreniu politiky Spoločenstva v oblasti kvality⁴⁵, a to na účely doplnenia nedostatkov, ktoré Súdny dvor zistil a na ktoré poukázal.⁴⁶

23. V následných úvahách sa vyskytlo viacerých pripomienok, pričom jednou z nich bola pripomienka zaručiť rozsiahlu ochranu slovám, ktoré identifikujú miesta pôvodu potravín.⁴⁷ V tomto zmysle Komisia postupovala⁴⁸ a niekoľkými návrhmi prispel aj Európsky parlament.⁴⁹

24. Prevzatím návrhu z februára 1991 prijala Rada 14. júla 1992 základné nariadenie⁵⁰,

ktoré je základnou právnou úpravou v tejto oblasti. Na rozdiel od vinárskeho sektoru je systém založený na tradičnom pojme označenia pôvodu, ktorý je zaručený záväznou registráciou a ochrana sa poskytuje až po zápise do registra.⁵¹

D — *Nariadenie č. 2081/92*

45 — Ciele stanovila Komisia v roku 1985 v *Zelenej knihe o budúcnosti európskeho poľnohospodárstva* [Bol-ES 7/8-1985, body 1.2.1 a nasl., a KOM(85) 333, konečné znenie] ako aj v oznámení o vybudovaní vnútorného trhu: právne predpisy Spoločenstva týkajúce sa potravín [Bol-ES 11-1985, bod 2.1.18, a KOM(85) 603, konečné znenie].

46 — Najmä v rozsudku z 20. februára 1979, Rewe-Zentral, nazývaný „Cassis de Dijon“, 120/78, Zb. s. 649.

47 — Tento návrh bol uvedený v memorande nazvanom „Príspevok k uzatvoreniu vnútorného trhu potravinových výrobkov“, ktorý francúzska vláda adresovala Rade v roku 1988, v ktorom sa okrem návrhu na harmonizáciu ochrany označení pôvodu potravín od Komisie požadovalo, aby pokračovala v príprave vertikálnych harmonizačných pravidiel — predovšetkým pre základné potraviny — zaviesť v oblasti Spoločenstva systém uznávania osobitostí potravín, ktoré sú súčasťou kulinárskych tradícií každého členského štátu, a dosiahnuť dohody o certifikácii kvality. Pozri BROUWER, O.: Community Protection of Geographical Indications and Specific Character as a Means of Enhancing Foodstuffs Quality. In: *Common Market Law Review*, č. 28, 1991, s. 618.

48 — Napríklad v oznámení Komisie o obchodných názvoch potravín z 24. októbra 1989 [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES C 271, s. 2).

49 — Prijal viacero uznesení, spomedzi ktorých treba zdôrazniť uznesenie z 28. apríla 1989, ktoré navrhuje zaviesť v Spoločenstve režim ochrany označení pôvodu, aj keď obmedzený iba na syry.

50 — Rada tiež v ten istý deň prijala nariadenie Rady (EHS) č. 2082/92 o osvedčeniach špecifického charakteru na poľnohospodárske výrobky a potraviny (Ú. v. ES L 208, s. 9; Mim. vyd. 03/013, s. 12), ktorého účelom je rovnako zaviesť metódu diferenciacie na trhu, aby sa určitým výrobcom zvýšil ich predaj alebo marže, a to vytvorením tradičného systému registrácie a označovania výrobkov so špecifickým charakterom, ktorá podlieha kontrole, no na rozdiel od označení pôvodu alebo zemepisných označení bez toho, aby boli výroba a spracovanie spojené s konkrétnym miestom, pričom by tento systém paralelne existoval vedľa vnútroštátnych právnych úprav týkajúcich sa osvedčení.

25. Odôvodnenia základného nariadenia uvádzajú niekoľko podnetov, ktoré odôvodňujú jeho prijatie: podporovať rozmanitosť poľnohospodárskej výroby, presadzovať výrobky, ktoré majú určité charakteristické vlastnosti a poskytovať spotrebiteľom jasné a spoľahlivé informácie o pôvode ich nákupu. Toto nariadenie uznávajúce uspokojivé výsledky dosiahnuté členskými štátmi, ktorých právne poriadky chránili označenia pôvodu (šieste odôvodnenie) a rozmanitosť existujúcu v tejto oblasti, uvádza, že „... systém pravidiel Spoločenstva na ochranu umožní rozšírenie zemepisných označení

51 — MAROÑO GARGALLO, M. M.: c. d., s. 217.

a označení původu zavedením jednotného přístupu, takýto systém zabezpečí spravedlivou sůtaž mezi výrobci výrobků, které budou mať takéto označenia, a bude posilňovať dôveryhodnosť takýchto výrobkov v očiach spotrebiteľa“ (siedme odôvodnenie).

ochranu prostredníctvom priemyselného vlastníctva. Ochrana umožňuje vyhnúť sa tomu, aby majitelia označenia utrpeli hospodársku škodu a okrem iného zabráňujú nedovolenému obohateniu iných osôb.

26. Poskytnutá ochrana je rozsiahla, pretože v súlade s článkom 13 je v dôsledku zápisu názvu do registra zakázané: a) akékoľvek priame alebo nepriame komerčné využívanie v súvislosti s výrobkami, na ktoré sa registrácia nevzťahuje; b) akékoľvek zneužitie, napodobenie alebo vyvolanie dojmu, aj keď je skutočný pôvod uvedený; c) akékoľvek klamlivé označenie miesta pôvodu a vzniku, o podstate alebo základných kvalitách a d) akékoľvek iné postupy zavádzajúce kupujúcich vo veci skutočného pôvodu tovaru.

28. V dôsledku pokrokov dosiahnutých na medzinárodnej úrovni a pránia nájsť vhodné riešenie prispôbené smerom existujúcim vo vnútroštátnych právnych predpisoch sa však ochrana neobmedzuje na typické označenia pôvodu, ale zahŕňa, aj keď v menšej miere, zemepisné označenia. Vzhľadom na predmetné žaloby o neplatnosť v prejednávanej veci je zaujímavé sa zastaviť pri týchto dvoch pojmoch. Je tiež potrebné sa zamerať na názvy, ktoré nemožno zaregistrovať, a na registračné konanie.

27. Stručne povedané, ako som to uviedol v návrhoch Canadian Cheese Trading a Kourí, „právna ochrana priznáva spoločný monopol komerčného využívania týchto zemepisných označení konkrétnej skupine výrobcov, ktorí majú toto právo z dôvodu polohy miesta, kde majú sídlo. Táto ochrana sa teda líši od ochrany poskytovanej ochranným známkam, ktoré môžu používať iba ich majitelia.“⁵² Predpokladá odmenu za úsilie vynaložené majiteľmi označenia, ktorí vytvorením predmetov určitej formy dosiahli, že tieto predmety získali povest' zasluhujúcu si

1. Pojmy „označenie pôvodu“ a „zemepisné označenie“

29. Článok 2 základného nariadenia opisuje, čo je na účely tohto nariadenia potrebné chápať pod jedným alebo druhým pojmom. Odsek 2 uvedeného článku pristupuje k prvému vymedzeniu, ktoré je rozšírené v odsekoch 3 a 4 tohto článku.

52 — Už citované v poznámke pod čiarou 2, bod 36. Pozri tiež bod 42 týkajúci sa dôsledkov, ktoré spôsobuje registrácia na základe základného nariadenia.

a) Základné vymedzenie

30. Podľa článku 2 ods. 2 základného nariadenia:

a) Označenie pôvodu predstavuje „názov oblasti, určitého miesta alebo vo výnimočných prípadoch krajiny, používaný na označenie poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny, ktorá:

— pochádza z tejto oblasti, určitého miesta alebo krajiny a

— má kvalitu alebo vlastnosti, za ktoré podstatne alebo výlučne vďaka daným zemepisným podmienkam vrátane prírodných a ľudských faktorov, a ktorá sa vyrába, spracováva a pripravuje vo vymedzenej zemepisnej oblasti“.⁵³

53 — Táto formulácia preberá koncepciu pojmu podobnú tej tradične uvedenej v medzinárodných dokumentoch alebo vo vnútroštátnych právach. Čítanie uvedenej článku pripomína definíciu uvedenú v článku 2 ods. 1 Lisabonskej dohody týkajúcej sa ochrany označení pôvodu a ich medzinárodného zápisu z 31. októbra 1958, revidovanej v Štokholme 14. júla 1967 (*Zbierka zmlúv Organizácie spojených národov*, zv. 923, č. 13172, s. 205, ďalej len „Lisabonská dohoda“). Je rovnako podobná definícií uvedenej v článku 79 španielskeho zákona č. 25/1970 z 2. decembra 1970, ktorým bol schválený štatút vína, vína a alkoholických nápojov (*Ley del Estatuto de la Viña, del Vino y los Alcoholes*, BOE č. 291 z 5. decembra 1970, s. 19816) a tej uvedenej v článku 22 zákona č. 24/2003 z 10. júla 2003 o viničiach a víne (*Ley de la Viña y del Vino*, BOE č. 165 z 11. júla 2003, s. 27165), ktorý zrušil predchádzajúci zákon.

b) Zemepisné označenie označuje „názov oblasti, určitého miesta alebo vo výnimočných prípadoch krajiny, ktorý sa používa na označenie poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny, ktorá:

— pochádza z tejto oblasti, určitého miesta alebo krajiny a

— má zvláštnu kvalitu, povest alebo vlastnosti, ktoré možno pripísať zemepisnému pôvodu a výrobe a/alebo spracovaniu a/alebo príprave, ktoré sa uskutočňujú vo vymedzenej zemepisnej oblasti.“

31. Každé označenie teda nie je chránené. Sú chránené iba tie, pri ktorých existuje spojitost medzi na jednej strane tovarom a na druhej strane jeho označením, pričom táto spojitost je dvojaká, a to priestorová a kvalitatívna. Kvalitatívna spojitost slúži okrem toho na odlíšenie označenia pôvodu od zemepisného označenia, pričom spojitost s prostredím je menej intenzívnejšia v druhom prípade.⁵⁴

54 — Niektorí autori, ako napr. SORDELLI, L.: *Indicazioni geografiche e denominazioni di origine nella disciplina comunitaria*. In: *Diritto Industriale*, 1994, s. 837 a nasl., usudzujú, že existuje rádový rozdiel a nie rozdiel podstatný; iní autori tvrdia, že takýto rozdiel je jasný, ako napr. LÓPEZ BENÍTEZ, M.: *Las denominaciones de origen*, Cedecs, Córdoba, 1996, s. 85; názor vyjadrený Hospodárskym a sociálnym výborom v stanovisku z 3. júla 1991 k návrhu nariadenia Rady (EHS) o ochrane zemepisných označení a označení pôvodu poľnohospodárskych výrobkov a potravín [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 269, s. 62).

i) Zemepisná spojitosť

32. Obidva tieto spôsoby vyžadujú priamu spojitosť s miestom. Tento prvok týkajúci sa vzťahu nemá minimálne vymedzenie, pretože výraz „určité miesto“ zahŕňa najmenšiu časť, ako je časť údolia, svah hory alebo breh rieky.

33. Naopak, existuje maximálne obmedzenie uložené výrazom „krajina“, teda územná jednotka, ktorá je chránená iba „vo výnimočných prípadoch“. V zásade si možno predstaviť, že táto možnosť je stanovená pre menšie štáty.⁵⁵ Ak by však tomu tak bolo, nariadenie by to uviedlo.⁵⁶ Je teda možné, že predpokladu dodržania stanovených podmienok, chrániť označenia veľkého rozsahu, vrátane označení, ktoré zahŕňajú národ ako celok.⁵⁷

34. Je potrebné klásť dôraz na možnosť, že označenie pôvodu pokrýva celé územie a určité vnútroštátne, ako aj medzinárodné ustanovenia nestanovujú žiadne maximálne obmedzenie.⁵⁸ Naopak, určité pravidlá Spoločenstva, akými sú citované pravidlá týkajúce sa vinárskeho sektora, poukazujú na výnimočnú povahu tak rozsiahleho odkazu.⁵⁹

35. Označenie, ktoré zahŕňa štát ako celok, sa môže určite považovať za protekcionárske, pokiaľ tieto výrobky získali výhody len preto, že boli vyrobené v tejto krajine. Kvalifikáciou týchto „výnimočných“ prípadov má však nariadenie v úmysle uviesť pár prípadov, v ktorých sú vlastnosti tovarov spojené s prírodnými a ľudskými prvkami celej

55 — Zápisnica osobitného výboru „poľnohospodárstvo“ č. 7290/92 z 12. júna 1992 uvádza, že „Komisia a Rada vyhlásili, že v zmysle článku 2 ods. 2 písm. a) a b) sa Luxemburské veľkovoľvodstvo považuje za výnimočný prípad. Rada a Komisia potvrdzujú, že na *marque nationale luxembourgeoise* sa vzťahuje článok 2 nariadenia“. Pozri PELLICER, R.: c. d., B-84, s. 16 a 17.

56 — Ako to v tom čase uviedol Hospodársky a sociálny výbor vo vyššie uvedenom stanovisku z 3. júla 1991, ktoré bolo vydané k návrhu nariadenia.

57 — Túto poslednú možnosť zdôraznil generálny advokát Jacobs už vo svojich návrhoch vo veci Komisia/Nemecko (rozsudok z 5. novembra 2002, nazývaný „CMA“, C-325/00, Zb. s. I-9977), keď v bode 40 uviedol, že vymedzenie „sa predovšetkým uplatňuje vtedy, keď je predmetný členský štát obzvlášť malý (ako napríklad Luxemburské veľkovoľvodstvo) a možno, ak sa registrácia požaduje pre členský štát ako celok, pokiaľ sa týka konkrétneho výrobku, ktorého kvalita alebo dobrá povest sa môže pripisovať tomuto členskému štátu“.

58 — Francúzsky zákon zo 6. júla 1966 bez obmedzení pripustil, že názov krajiny predstavuje označenie pôvodu. Žiadne priestorové obmedzenie sa viac nevyskytuje v dohode o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva, uvedenej v prílohe 1C Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie, schválenej rozhodnutím Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994, týkajúcim sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 — 1994) (Ú. v. ES L 336, s. 1; Mim. vyd. 11/021, s. 80). Jeho článok 22 definuje zemepisné označenia ako označenia „ktoré označujú tovar ako pochádzajúci z územia člena alebo z oblasti, alebo z lokality na tomto území, ak danú kvalitu, povest a iné charakteristické znaky tovaru možno, v podstate pripísať jeho zemepisnému pôvodu“. Takisto je to v prípade Lisabonskej dohody na účely určenia označení pôvodu.

59 — Toto vyplýva z pojmu „vymedzený región“ uvedenom v prílohe VI bode A nariadenia č. 1493/1999, ktorý sa obmedzuje na „vinohradnícku oblasť alebo kombináciu vnohradníckych oblastí“. Tretie odôvodnenie nariadenia č. 1576/89 podrobnejšie uvádza, že „... predpisy spoločenstva musia vyhradiť pre určité oblasti, ktoré môžu určité krajiny označiť za výnimočné, používanie označovania s priradením zemepisných názvov...“ a v článku 5 ods. 3 stanovuje konkrétnu výnimku v prospech Luxemburského veľkovoľvodstva — „*marque nationale luxembourgeoise*“.

krajiny⁶⁰, ktoré sa predovšetkým vyskytujú v malých krajinách, čo nebráni ich uplatňovaniu na iné situácie. Takýmto prípadom je napríklad registrácia „svecia“⁶¹ alebo „salamini italiani alla cacciatora“⁶².

a ľudské“ faktory.⁶³ Aj keď použitie spojky „a“ poukazuje na potrebu dvoch prvkov, nič nebráni tomu, aby jeden z nich obyčajne prevažoval, takže vo väčšine prípadov sú osobitosti pokryté označením pôvodu, pokiaľ zodpovedajú vplyvu prírodných okolností a zemepisným označením, pokiaľ zvláštnosti osobitne vyplývajú z ľudskej činnosti.⁶⁴

ii) Kvalitatívna spojitosť

36. Cieľom tejto požiadavky je, aby tovar mal nejakú kvalitu alebo vlastnosti, ktoré ho odlišia od iných podobných výrobkov, v dôsledku osobitných podmienok jeho pôvodného prostredia, ako sú klimatické podmienky alebo vegetácia.

b) Prispôbené pojmy

38. Článok 2 ods. 3 a 4 rozširuje pojem označenia pôvodu pridaním tradičných názvov a iných označení s fyzikálnymi konotáciami.

37. Osobitosť je však zvyčajne daná viacerými dôvodmi a niekedy kombináciou viacerých z nich. Ustanovenie uvádza „prírodné

i) Tradičné názvy

39. Územné označenia sa zvyčajne týkajú názvu mesta, miesta alebo väčšej či menšej

60 — CORTÉS MARTÍN, J. M.: c. d., s. 351. V tomto zmysle bolo správne uvedené, že možnosť preukázať toto spojenie „sa znižuje tak, ako sa rozširuje územná pôsobnosť, na ktorú sa má názov vzťahovať“ (bod 8 návrhov, ktoré predniesol generálny advokát La Pergola vo veci „Feta“).

61 — Nariadenie Komisie (ES) č. 2325/97 z 24. novembra 1997, ktorým sa mení a dopĺňa príloha nariadenia (ES) č. 1107/96 o zápise zemepisných názvov a označení pôvodu podľa postupu stanoveného v článku 17 nariadenia č. 2081/92 (Ú. v. ES L 322, s. 33; Mim. vyd. 03/022, s. 95).

62 — Nariadenie Komisie (ES) č. 1778/2001 zo 7. septembra 2001, ktorým sa dopĺňa príloha k nariadeniu č. 1107/96 (Ú. v. ES L 240, s. 6; Mim. vyd. 03/033, s. 348).

63 — V bode 45 návrhov, ktoré predniesol generálny advokát Cosmas vo veciach Windsurfing Chiemsee (rozsudok zo 4. mája 1999, C-108/97 a C-109/97, Zb. s. I-2779) vymenoval ako prírodné faktory suroviny, pôdu a klimatické podmienky oblasti a ako ľudské faktory koncentráciu podobných podnikov v tej istej oblasti, špecializáciu na výrobu alebo spracovanie určitých výrobkov a udržanie kvality na stanovených úrovniach.

64 — V dôsledku veľkého počtu minerálnych vôd — v ktorých prevládajú prírodné faktory — sa zaregistrovali ako označenia pôvodu, zatiaľ čo pekárenské a cukrárenské výrobky boli zaregistrované ako zemepisné označenia. Je potrebné zohľadniť skutočnosť, že nariadenie č. 692/2003 vyňalo minerálne a pramenité vody z pôsobnosti základného nariadenia, keďže uplynula lehota desiatich rokov od jeho schválenia, tieto označenia nebudú viac v registri (článok 2).

oblasti či regiónu. Iné všeobecnejšie označenia však existujú v rámci hospodárskych výmen, ktoré priamo a jednoznačne nepripomínajú oblasť pôvodu, ale naznačujú ju nepriamo. Je tomu tak v prípade tradičných výrazov, ktoré priamo neodkazujú na nejaké miesto, avšak môžu označovať pôvod tovaru, pretože vo vedomí spotrebiteľov vyvolávajú asociáciu predstáv spojených s určitým miestom.⁶⁵

40. Podľa článku 2 ods. 3 sa za označenia pôvodu považujú tiež určité tradičné zemepisné alebo nezemepisné názvy, ktoré označujú poľnohospodársky výrobok alebo potraviny, ktoré pochádzajú z oblasti alebo určitého miesta, a ktoré spĺňajú podmienky uvedené v druhej zarážke odseku 2 písm. a).⁶⁶

41. V týchto názvoch, ktoré sú tiež schválené v iných oblastiach ako vo vinárskom sek-

65 — FERNÁNDEZ NOVOA, C.: *La protección internacional de las denominaciones geográficas de los productos*. Tecnos, Madrid, 1970, s. 3.

66 — V návrhu nariadenia (Ú. v. ES C 30, s. 11) sa považujú za zemepisné označenia. Okrem toho, niektorí autori považovali neexistenciu predvídateľnosti rozslu na zemepisné označenia za diskriminačnú: BEIER, F. K. a KNAACK, R.: *The Protection of Direct and Indirect Geographical Indications of Source in Germany and The European Community*. In: *International Review of Industrial Property and Copyright Law*, zv. 25, 1994, s. 32; TILMANN, W.: *EG-Schutz für Geographische Herkunftsangaben*. In: *Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht*, 1992, s. 833, a JIMÉNEZ BLANCO, P.: *Las denominaciones de origen en el Derecho del comercio internacional*. Eurolex, Madrid, 1996, s. 52.

67 — Nariadenie č. 1493/1999 vo svojej prílohe VI uvádza, že názvy „muscadet“, „blanquette“, „vinho verde“, „cava“ a „manzanilla“ sa považujú za mená jednotlivých vymedzených regiónov ohraničených a spravovaných príslušnými členskými štátmi pred 1. marcom 1986. Nariadenie č. 1576/89 tiež chráni názvy „pacharán“, „korn“, „kornbrand“ a „jägertee“.

tore⁶⁷, sa zemepisná spojitosť vytráca, aj keď asociácia s konkrétnou oblasťou, z ktorej vyplývajú určité charakteristiky, je zachovaná ako základný prvok. Ide o neštandardné prípady — ustanovenie hovorí o „určitých názvoch“ — ktoré spĺňajú základné podmienky pojmu, s ktorým sú spojené.

42. Na rozdiel od iných sektorov, v ktorých je ochrana poskytnutá iba vo vzťahu k výslovne uvedeným názvom, sa všeobecná ochrana poskytuje poľnohospodárskym alebo potravinárskym tovarom pochádzajúcim „z oblasti alebo určitého miesta“ pod podmienkou, že za ich kvalitu alebo vlastnosti podstatne alebo výlučne vďačí daným zemepisným podmienkam vrátane prírodných a ľudských faktorov a ktorá sa vyrába, spracováva a pripravuje vo vymedzenej zemepisnej oblasti.

ii) Iné územné označenia

43. Článok 2 ods. 4 rozširuje ochranu, ak suroviny, z ktorých sú predmetné výrobky vyrobené, pochádzajú zo širšej alebo inej

zemepisnej oblasti, než v ktorej sa spracúvajú, za predpokladu, že oblasť výroby surovín je ohraničená, existujú osobitné podmienky na výrobu surovín a je zabezpečená kontrola dodržiavania týchto podmienok.

dvorom⁶⁹, odsek 1 už citovaného ustanovenia zakazuje registráciu „názvov, ktoré sa stali druhovými“. Toto ustanovenie je doplnené článkom 17 ods. 2, ktorý tiež vylučuje „druhové názvy“, aj keď požívajú v členských štátoch ochranu, alebo aj keď sú založené na zvyklosti v iných štátoch, kde neexistuje systém ochrany.

44. Toto však zahŕňa aj prípady, keď tovar identifikovaný označením pôvodu nepochádza z uvedeného miesta.⁶⁸

2. Názvy, ktoré nemožno zaregistrovať

45. Článok 3 pristupuje k negatívnemu vymedzeniu a zakazuje zápis určitých názvov, ako napr. druhových názvov a názvov, ktoré môžu viesť k pomýleniu o pravom pôvode tovaru.

47. Zákaz je odôvodnený, pretože už neplnia svoju základnú funkciu opisovať druh alebo typ predmetov tým, že stratili spojitosť s oblasťou pôvodu a prestali charakterizovať tovar ako tovar pochádzajúci z určitého miesta.⁷⁰

a) Druhové názvy

46. Využívajúc klasický zákaz uplatňovaný vnútroštátnymi správami a uznaný Súdny

48. Samotné základné nariadenie, ktorého autori si boli vedomí problémov vyvolaných zákazom, stanovuje pravidlá jeho vymedzenia. Na jednej strane uvádza, že „na účely tohto nariadenia je ‚názov, ktorý sa stal druhovým‘ názvom poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny, ktorý, hoci sa vzťahuje na miesto alebo oblasť, kde takýto výrobok... [bol] pôvodne vyroben[ý] alebo predávan[ý], sa stal druhovým názvom poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny“. Na druhej strane dodáva, že „za účelom zistenia, či sa názov stal alebo nestal

68 — K zavedeniu tejto výnimky v nariadení došlo na návrh Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska zaregistrovať „syr Stilton“, ktorého výroba začala v anglickom meste Stilton, potom sa premiestnila na neďaleké miesto, zachovávajúc názov, pod ktorým bol tradične známy.

69 — Rozsudok z 20. februára 1975, Komisia/Nemecko, nazývaný „Sekt-Weinbrand“, 12/74, Zb. s. 181.

70 — FERNÁNDEZ NOVOA, C.: c. d., s. 39; pozri tiež MATTERA, A.: *El mercado único, sus reglas y su funcionamiento*. Civitas, Madrid, 1991, s. 447.

druhovým, treba brať ohľad na všetky faktory individuálne, obzvlášť na:

- existujúcu situáciu v členskom štáte, z ktorého názov pochádza, a v oblastiach konzumácie,

„odrody rastliny alebo druhu chovného zvierata a v dôsledku toho môže viesť k pomýleniu verejnosti o pravom pôvode výrobku“.

- momentálnu situáciu v iných členských štátoch,

3. Registračné konanie

- zodpovedajúce vnútroštátne právne predpisy alebo predpisy spoločenstva.“

51. Rovnako ako v prípade iných práv priemyselného vlastníctva závisí zabezpečenie rozlišovacieho označenia poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny, na rozdiel od vinárskeho sektoru, od zápisu do registra, teda opatrenia, ktoré má zakladajúcu povahu a zodpovedá cieľom, ktoré sú podobné cieľom ochrannej známky Spoločenstva.⁷¹

49. Preventívne opatrenia tu nekončia, pretože článok 3 nariadil Rade, aby predtým ako normy nadobudnú účinnosť, zostavila a schválila neúplný informatívny zoznam názvov poľnohospodárskych výrobkov alebo potravín, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie a ktoré sa v zmysle odseku 1 posudzujú ako druhotné, a preto ich nie je možné zaregistrovať. Tento zoznam však nebol ku dňu prednesu týchto návrhov ešte zostavený.

52. Táto požiadavka predstavujúca jediný spôsob ochrany takýchto označení v Spoločenstve sa musí dodržiavať podľa toho, čo vyplýva z článku 17 ods. 3, teda že sa vzťahuje aj na názvy, ktoré už pred nadobudnutím účinnosti základného nariadenia chránili vnútroštátne práva alebo boli založené na základe zvyklosti v štátoch, ktoré prijali iný systém. Registrácia sa môže uskutočniť obvyklým alebo zjednodušeným postupom.

b) Zavádzajúce názvy

50. Článok 3 ods. 2 zamietá registráciu názvu, pokiaľ sa stotožňuje s názvom

⁷¹ — Upravená v nariadení Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke spoločenstva (U. v. ES L 11, 1994, s. 1; Mlm. vyd. 17/001, s. 146).

a) Obvyklý postup

53. Pozostáva z dvoch po sebe nasledujúcich fáz, prvá je pred vnútroštátnou vládou a druhá pred Komisiou. Táto druhá fáza zahŕňa overovanie, prípadne námietky a rozhodnutie o registrácii.

54. Na účely týchto žalôb o neplatnosť je potrebné zdôrazniť, že článok 15 základného nariadenia⁷² zriaďuje výbor (ďalej len „Regulačný výbor“), ktorému sa predkladá návrh, aby vydal stanovisko. Teda existujú dve možnosti: ak sa dosiahne dohoda, návrh je schválený; ak nie, návrh sa bezodkladne predloží Rade. To isté platí aj v prípade, ak uvedený výbor stanovisko nevydá, často z dôvodu nedostatočného počtu hlasov. Ak sa Rada z akéhokoľvek dôvodu nevyjadrí v lehote troch mesiacov „prijme Komisia navrhnuté opatrenia“.

b) Zjednodušený postup

55. Okrem týchto opatrení obsahoval článok 17 jednoduchšie opatrenia — ustanovenie

72 — Nové znenie tohto ustanovenia je uvedené v nariadení Rady (ES) č. 806/2003 zo 14. apríla 2003, ktorým sa k rozhodnutiu 1999/468/ES prispôsobujú ustanovenia týkajúce sa výborov, ktoré pomáhajú Komisii pri uplatňovaní jej vykonávacích právomocí stanovených v predpisoch Rady prijatých v súlade s konzultatívnym postupom (kvalifikovaná väčšina) (Ú. v. EÚ L 122, s. 1; Mim. vyd. 01/004, s. 301).

bolo zrušené nariadením č. 692/2003 —, aby sa zabránilo tomu, že názvy, ktoré sú už chránené vnútroštátnymi právnymi poriadkami podstupovali rovnaké prekážky a zdržania ako nové názvy.

56. Stanovoval nasledujúce opatrenia: a) členské štáty budú informovať Komisiu v lehote šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti nariadenia o názvoch, ktoré chcú zaregistrovať ako právne chránené názvy alebo v členských štátoch, kde nie je žiaden ochranný systém ako názvy, ktoré sú založené na základe zvyklosti; a b) Komisia v súlade s postupom stanoveným v článku 15 zaregistruje názvy, ktoré spĺňajú podmienky článkov 2 a 4, pričom článok 7 sa nebude uplatňovať a registrácia „druhových názvov“ bude zakázaná.⁷³

c) Vedecký výbor

57. Tento režim často zahŕňa, bez ohľadu na uplatňovaný postup, skúmanie technických

73 — Podrobnosti tohto postupu sú uvedené v oznámení Komisie subjektom, ktorých sa týkajú označenia pôvodu a zemepisných označení poľnohospodárskych výrobkov a potravín, pokiaľ ide o zjednodušený postup registrácie na úrovni Spoločenstva stanovený v článku 17 nariadenia č. 2081/92 (Ú. v. ES C 273 z 9. októbra 1993, s. 4). Doktrína veľmi kritizovala neexistenciu postupu umožňujúceho jednotlivcom, ktorých sa registrácia týka, vysloviť svoje námietky; Okrem iných CORTÉS MARTÍN, J. M.: c. d., s. 386 a 387. Podľa odôvodnenia č. 13 nariadenia č. 692/2003, táto námietka spôsobila — okrem iných dôvodov — zrušenie zjednodušeného postupu.

problémov. Komisia zriadila rozhodnutím z 21. decembra 1992⁷⁴ poradný vedecký výbor, ktorý je zložený z vysoko kvalifikovaných expertov a ktorého úlohou je skúmať faktory, ktoré treba zohľadniť pri definovaní zemepisných označení a označení pôvodu a ich výnimiek, ako aj ich druhovú povahu a posúdiť tradičný rozmer tovaru a kritériá týkajúce sa rizika uvedenia spotrebiteľov do omylu v prípade konfliktu.

názov.⁷⁶ Práve spochybnenie jedného z týchto doplnení viedlo k podaniu týchto žalôb.

III — Posúdenie judikatúry Súdneho dvora

60. Štúdium rozsudkov Súdneho dvora má osobitný význam pre pochopenie pojmov, ktoré sa majú preskúmať, účelu poskytovanej ochrany a zmyslu základného nariadenia.

E — Nariadenie č. 1107/96

58. Na základe oznámení stanovených v článku 17 základného nariadenia schválila Komisia 12. júna 1996 nariadenie č. 1107/96⁷⁵ s cieľom uverejniť zápisy do registra na úrovni Spoločenstva. Článok 1 tohto nariadenia stanovuje, že „názvy uvedené v zozname sa zapíšu ako chránené zemepisné označenie... alebo chránené označenie pôvodu“.

A — Kvalifikácia ako práva priemyselného a obchodného vlastníctva

61. Rozsudok Dassonville⁷⁷ sa po prvýkrát zaoberal označením pôvodu, aj keď len incidenčne, a to v prejudiciálnom konaní týkajúcom sa výkladu pôvodných článkov 30, 31, 32, 33, 36 a 85 Zmluvy EHS v súvislosti

59. Tento zoznam bol viackrát zmenený a doplnený spravidla pre to, aby doplnil nový

74 — Rozhodnutie o ustanovení vedeckého výboru pre otázky ochrany označenia pôvodu výrobkov, ochrany zemepisných označení a osvedčení špecifického charakteru (Ú. v. ES L 13, 1993, s. 16; Mim. vyd. 03/013, s. 349), zmenené a doplnené rozhodnutiami Komisie 94/437/ES zo 14. júna 1994 (Ú. v. ES L 180, s. 47; Mim. vyd. 03/016, s. 262) a 97/656/ES z 2. októbra 1997 (Ú. v. ES L 277, s. 30; Mim. vyd. 03/022, s. 5, ďalej len „rozhodnutie 93/53“).

75 — Nariadenie o zápise zemepisných označení a označení pôvodu podľa postupu stanoveného v článku 17 nariadenia č. 2081/92 (Ú. v. ES L 148, s. 1; Mim. vyd. 03/019, s. 176).

76 — Nariadenia Komisie (ES) č. 1263/96 z 1. júla 1996 (Ú. v. ES L 163, s. 19; Mim. vyd. 03/019, s. 234), č. 123/97 z 23. januára 1997 (Ú. v. ES L 22, s. 19; Mim. vyd. 03/020, s. 212), č. 1065/97 z 12. júna 1997 (Ú. v. ES L 156, s. 5; Mim. vyd. 03/021, s. 143), č. 134/98 z 20. januára 1998 (Ú. v. ES L 15, s. 6; Mim. vyd. 03/022, s. 232), č. 644/98 z 20. marca 1998 (Ú. v. ES L 87, s. 8), č. 1549/98 z 17. júla 1998 (Ú. v. ES L 202, s. 25; Mim. vyd. 03/023, s. 235), č. 83/1999 z 13. januára 1999 (Ú. v. ES L 8, s. 17; Mim. vyd. 03/024, s. 287), č. 590/1999 z 18. marca 1999 (Ú. v. ES L 74, s. 8; Mim. vyd. 03/025, s. 66), č. 1070/1999 z 25. mája 1999 (Ú. v. ES L 130, s. 18; Mim. vyd. 03/025, s. 274), č. 2317/1999 z 29. októbra 1999 (Ú. v. ES L 280, s. 66; Mim. vyd. 03/026, s. 385), č. 813/2000 zo 17. apríla 2000 (Ú. v. ES L 100, s. 5; Mim. vyd. 03/029, s. 20), č. 2703/2000 z 11. decembra 2000 (Ú. v. ES L 311, s. 25; Mim. vyd. 03/031, s. 39), č. 913/2001 z 10. mája 2001 (Ú. v. ES L 129, s. 8; Mim. vyd. 03/032, s. 231), č. 1347/2001 z 28. júna 2001 (Ú. v. ES L 182, s. 3; Mim. vyd. 03/033, s. 97), č. 1660/2003 z 19. septembra 2003 (Ú. v. EÚ L 234, s. 10; Mim. vyd. 03/040, s. 52), ako aj č. 2325/97, už citované a č. 1778/2001, už citované, a č. 1829/2002, napadnuté v prednáwanej veci.

77 — Rozsudok z 11. júla 1974, 8/74, Zb. s. 837.

s požiadavkou existujúcou v Belgicku, aby vláda krajiny vývozcu vydala oficiálny dokument pre tovary, ktoré majú označenie pôvodu. Okrem definície opatrenia s rovnakým účinkom (bod 5 uvedeného rozsudku) v ňom bolo uvedené, že keďže neexistuje režim Spoločenstva zaručujúci spotrebiteľom pravosť označení pôvodu výrobku, sú členské štáty oprávnené prijať primerané nediskriminačné a neobmedzujúce opatrenia s cieľom predísť nekalým praktikám (body 6 a 7 toho istého rozsudku).

63. Uvedený rozsudok uznal, že obmedzenie voľného pohybu bolo odôvodnené potrebou zaručiť označenia pôvodu v miere, v akej tieto označenia chránia záujmy výrobcov proti nekalej hospodárskej súťaži a záujmy spotrebiteľov proti označeniam, ktoré ich môžu viesť do omylu (bod 7). Už citovaný rozsudok Cassis de Dijon⁷⁸ znovu uviedol na účely odôvodnenia obmedzenia „pochybnosť v obchodných transakciách“ a „ochranu spotrebiteľov“.

64. Tieto dôvody sa však nevyskytujú medzi dôvodmi uvedenými v článku 30 ES, ktoré „nemožno rozšíriť na iné prípady ako tie, ktoré sú taxatívne uvedené“⁷⁹, a ktoré sa majú vykladať zužujúco.⁸⁰ Vznikajú teda pochybnosti, pokiaľ ide o uplatniteľnosť tohto ustanovenia na výrazy označujúce pôvod predmetu.

62. Už citovaný rozsudok Sekt-Weinbrand riešil priamejšie otázku z hľadiska voľného pohybu tovaru. Komisia usúdila, že Spolková republika Nemecko porušila túto slobodu tým, že vyhradila označenia „Sekt“ a „Weinbrand“ pre vína a národné brandy a názov „Prädikatssekt“ pre sekty, ktoré boli vyrobené v uvedenej krajine, ale obsahovali minimálny podiel nemeckého hrozna. Súdny dvor zdieľal rovnaký postoj, keď tvrdil, že hoci podľa Zmluvy má každý štát právomoc prijať v tejto oblasti právne predpisy, je zakázané zavádzať nové podmienky, ktoré sú svojvoľné a neodôvodnené a ktoré vyvolávajú obdobné účinky ako množstevné obmedzenia, čo nastáva, ak sa ochrana stanovená pre označenia pôvodu poskytuje názvom, ktoré majú v momente poskytnutia tejto ochrany iba povahu druhových názvov.

65. Väčšia časť doktríny sa vyslovila pre ich zahrnutie pod pojem priemyselného a obchodného vlastníctva, ktorý je v ustanovení citovaný.⁸¹ V tejto súvislosti

78 — Francúzsky ovocný likér obsahujúci 15° až 20° alkoholu, ktorý sa vo Francúzsku voľne predával, mal mať pre uvedenie na nemecký trh minimálny obsah alkoholu 25°.

79 — Rozsudky zo 17. júna 1981, Komisia/Irsko, 113/80, Zb. s. 1625, bod 7; z 9. júna 1982, Komisia/Taliansko, 95/81, Zb. s. 2187, body 20 a 21, a zo 7. mája 1997, Pistre a i., C-321/94 až C-324/94, Zb. s. I-2343, bod 52.

80 — Rozsudok z 19. marca 1991, Komisia/Grécko, C-205/89, Zb. s. I-1361, bod 9.

81 — Napríklad BEIER, F. K.: Propiedad industrial y libre circulación de mercancías en el mercado interior y en el comercio con terceros Estados. In: *Revista General de Derecho*, č. 549, jún 1990, s. 4521 a poznámka 31, s. 4519; rovnako BERCOVITZ, A.: c. d., s. 520.

sa odvolávala na Parížsky dohovor na ochranu priemyselného vlastníctva z 20. marca 1883⁸², ktorý vo svojom článku 1 druhom odseku uvádzal okrem patentov a ochranných známk aj „údaje o proveniencii tovaru alebo označení jeho pôvodu“.

rozsudkov Ravil⁸⁶, ako aj Consorzio del Prosciutto di Parma a Salumificio S. Rita⁸⁷.

B — Účel ochrany

66. Rozsudok Delhaize a Le Lion⁸³ sa opieral o toto tvrdenie, keď skúmal možnosť plniť víno do fliaš na inom mieste, ako je miesto jeho výroby, a keď usúdil, že zamietnutie tejto možnosti predstavuje zakázané opatrenie, ktoré možno odôvodniť „dôvodmi ochrany priemyselného a obchodného vlastníctva v zmysle článku 36 Zmluvy [zmenený, teraz článok 30 ES] iba ak [je to nevyhnutné], aby sa zaručilo, že označenie pôvodu plní svoju osobitnú funkciu“ (bod 16). Rovnaký postoj potvrdzovali rozsudky Exportur⁸⁴ a Belgicko/Španielsko⁸⁵; podľa rozsudku Belgicko/Španielsko „sa na označenia pôvodu vzťahujú práva priemyselného a obchodného vlastníctva. Uplatniteľná právna úprava chráni majiteľov uvedených označení proti ich zneužívajúcemu používaniu zo strany tretích osôb, ktoré sa snažia vyťažiť z dobrej povesti, ktorú tieto označenia získali. Ich účelom je zaručiť, že výrobok, na ktorý sa vzťahujú, pochádza z určitej zemepisnej oblasti a má určité osobitné vlastnosti“ (bod 54). Tieto myšlienky boli prevzaté do

67. Už citovaný rozsudok Sekt-Weinbrand upresnil, že poslaním označení pôvodu a zemepisných označení je informovať a zaručiť, aby označený výrobok „mal skutočne kvality a vlastnosti, ktoré súvisia so zemepisnou lokalitou jeho pôvodu“ (bod 7). Táto judikatúra predpokladala požiadavku dvojakej spojitosti, a to priestorovej a kvalitatívnej⁸⁸, ktorá je konkretizovaná v základnom nariadení, na ktorej rovnako trval už citovaný rozsudok Delhaize a Le Lion.

68. Už citovaný rozsudok Belgicko/Španielsko kládol dôraz na dobrú povest u spotrebiteľov, ktorú môžu výrobcovia využiť na prilákanie klientov. Uviedol, že „dobrá povest označení pôvodu závisí na obraze, aký tieto označenia majú u spotrebiteľov. Tento obraz sám osebe závisí predovšetkým na osobitných vlastno-

82 — Zrevidovaný v Štokholme 14. júla 1967, *Zbierka zmlúv Organizácie spojených národov*, zv. 828, č. 11851, s. 305.

83 — Rozsudok z 9. júna 1992, C-47/90, Zb. s. I-3669.

84 — Rozsudok z 10. novembra 1992, C-3/91, Zb. s. I-5529.

85 — Rozsudok zo 16. mája 2000, C-388/95, Zb. s. I-3123.

86 — Rozsudok z 20. mája 2003, C-469/00, Zb. s. I-5053, bod 49.

87 — Rozsudok z 20. mája 2003, C-108/01, Zb. s. I-5121, bod 64.

88 — Doktrína tvrdo kritizovala existenciu dvojakej spojitosti vrátane označení pôvodu. Okrem iných BÉIER, F. K.: La nécessité de protéger les indications de provenance et les appellations d'origine dans le Marché commun. En marge de l'arrêt Sekt/Weinbrand de la Cour de justice des Communautés européennes du 20 février 1975. In: *Propriété intellectuelle*, WIPO/BIRPI, 1977, s. 160.

stiah a všeobecnejšie na kvalite výrobku. Práve kvalita výrobku je v konečnom dôsledku základom pre jeho dobrú povest“ (bod 56).

69. Zahrnutie do priemyselného a obchodného vlastníctva umožňuje nový pohľad na vlastníctvo majiteľov založený na zjavnej alebo konkludentnej dobrej povesti ich výrobkov⁸⁹ a ktorý ich chráni pred neoprávneným používaním názvu zo strany tých, ktorí sa ho snažia používať bez právneho základu. Inými slovami znamená udelenie monopolu na jeho používanie. Ako sa uvádzalo v rozsudku *Keurkoop*⁹⁰, záruka týchto vlastníctiev na účely článku 30 ES má za cieľ „definovať výhradné práva, ktoré sú charakteristické pre toto vlastníctvo“ (bod 14).

70. Podľa toho, čo vyplýva z rozsudku *Warsteiner Brauerei*⁹¹ a výslovnejšie z už citovaného rozsudku *CMA*, však ochrana označení pôvodu, takzvaných jednoduchých, nevyplýva z ochrany priemyselného a obchodného vlastníctva, ale prípadne z ochrany spotrebiteľov. Bod 26 už citovaného rozsudku *CMA* zamietol tvrdenie,

podľa ktorého „sporný režim by bol odôvodnený na základe článku 36 Zmluvy ES (zmenený, teraz článok 30 ES) ako režim, na ktorý sa vzťahuje výnimka týkajúca sa ochrany priemyselného a obchodného vlastníctva, ak by značka *CMA* predstavovala iba jednoduché zemepisné označenie pôvodu“.

C — Základné nariadenie

71. Súdny dvor skúmal základné nariadenie pri viacerých príležitostiach. Ak chceme systematizovať judikatúru, aby sme získali v tejto súvislosti všeobecný prehľad, tak je možné rozlišovať rozhodnutia týkajúce sa pôsobnosti, a to rozhodnutia o rozsahu ochrany v Spoločenstve a rozhodnutia o zápise a jeho účinkoch.

1. Pôsobnosť

72. V rozsudku *Taliansko/Komisia*⁹², vyhlásenom vo veci, v ktorej bola podaná žaloba napádajúca nariadenie týkajúce sa obchodných noriem pre olivový olej⁹³, bolo uvedené, že kritériá stanovené v základnom

89 — Napríklad rozsudky z 23. mája 1978, *Hoffman-La Roche* (102/77, Zb. s. 1139, bod 7), z 11. júla 1996, *Eurim-Pharm* (C-71/94 až C-73/94, Zb. s. I-3603, bod 31) — oba sa týkajú ochranných známk —, *Exportur* (už citovaný, bod 28), alebo z 13. decembra 1994, *SMW Winzersekt* (C-306/93, Zb. s. I-5555, bod 25), výslovne odkazujú na „dobrú povest“.

90 — Rozsudok zo 14. septembra 1982, 144/81, Zb. s. 2853.

91 — Rozsudok zo 7. novembra 2000 (C-312/98, Zb. s. I-9187) odpovedal na prejudiciálnu otázku, ktorá bola položená v rámci sporu týkajúceho sa označovania piva.

92 — Rozsudok zo 14. decembra 2000, C-99/99, Zb. s. I-11535.

93 — Nariadenie Komisie (ES) č. 2815/98 z 22. decembra 1998 (Ú. v. ES L 349, s. 56).

nariadení „sa vzťahujú na určité homogénne zemepisné oblasti a nemôžu sa transformovať na všeobecné pravidlá, ktoré by boli uplatniteľné bez ohľadu na rozsah a rôznorodosť dotknutých oblastí“. Neexistuje teda „všeobecná zásada, podľa ktorej by sa musel pôvod rôznych poľnohospodárskych výrobkov povinne a jednotne stanoviť podľa zemepisnej oblasti, v ktorej sa vypestovali“ (bod 24).

73. Okrem toho, ako to vyplýva z rozsudku Budějovický Budvar⁹⁴, používanie základného nariadenia „závisí predovšetkým od povahy názvu v tom zmysle, že sa obmedzuje na označenia výrobku, pri ktorom existuje osobitná spojitosť medzi jeho vlastnosťami a jeho zemepisným pôvodom, ako aj od dosahu poskytovanej ochrany v rámci celého Spoločenstva“.

74. Detailnejšie, v už citovanom rozsudku Pistre a i., ktorý som už skúmal a ktorý odpovedá na prejudiciálnu otázku položenú Súdnemu dvoru Cour de cassation (Francúzsko), týkajúcu sa používania pojmu „montagne“ (hora) pre poľnohospodárske a potravinárske tovary, bola zdôraznená potreba spojitosti medzi na jednej strane kvalitou a vlastnosťami výrobkov a na druhej strane zemepisným prostredím. Táto spojitosť neexistuje v uvedenom pojme, ktorý kupujúcemu okrem toho pripomína kvality, ktoré sú abstraktne spojené s horskými oblasťami, a nie s miestom, oblasťou alebo krajinou.

75. V každom prípade, ako to vyplýva z tohto posledného rozsudku, štáty si zachovávajú, mimo oblasť pôsobnosti základného nariadenia, možnosť upravovať používanie teritoriálnych názvov na ich území. V už citovanom rozsudku Warsteiner Brauerei bolo toto kritérium potvrdené v súvislosti s jednoduchými označeniami, keď sa v ňom uvádzalo, že právu Spoločenstva „neodporuje uplatnenie vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá zakazuje používanie zemepisného označenia pôvodu, s ktorým sa spája nebezpečenstvo podvodu a u ktorého neexistuje žiadna spojitosť medzi vlastnosťami výrobku a jeho zemepisným pôvodom“ (bod 54). Rovnako v už citovanom rozsudku Budějovický Budvar bola táto myšlienka znovu zdôraznená.

2. Rozsah ochrany

76. Rozsudok Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola⁹⁵ na jednej strane uviedol, že pri súčasnom stave práva Spoločenstva zásade voľného pohybu tovaru neodporuje to, aby členský štát prijal opatrenie na ochranu zaregistrovaných označení. Na druhej strane dodal, že ochrana základného nariadenia sa vzťahuje na akékoľvek vyvolávanie mylnej predstavy [článok 13 ods. 1 písm. b)] aj keď je skutočný

95 — Rozsudok zo 4. marca 1999, C-87/97, Zb. s. I-1301. V tejto veci sa názvy „Cambozola“ pre syr dovážaný do Talianska z iného členského štátu, kde bol legálne vyrobený a „Gorgonzola“ pre taliansky syr, ktorého označenie pôvodu je uvedené v registri Spoločenstva, dostali do kolízie. Súdny dvor usúdil, že ak vonkajší vzhľad obidvoch potravín nie je bez analógie, je oprávnené predpokladať, že tu existuje vyvolanie mylnej predstavy, že ide o chránený názov, keďže pojmy používané na ich označenie obsahujú rovnaký počet slabík a posledné dve slabiky, na ktoré končia, sú rovnaké, čím sa vytvára fonetická a optická podobnosť medzi oboma pojmami.

94 — Rozsudok z 18. novembra 2003, C-216/01, Zb. s. I-13617.

pôvod uvedený, čo zahŕňa prípady, v ktorých sa na používané označenie vzťahuje čiastočná ochrana a v ktorých existencia alebo neexistencia pravdepodobnosti zámény nie je rozhodujúca (body 25 a 26).

povahou zápisu do registra, pričom druhý z týchto rozsudkov sa opiera o prvý rozsudok, aby poprel, že ochrana poskytovaná vnútroštátnymi správnymi orgánmi sa po zápise do registra Komisiou naďalej uplatňuje, aj keď má táto ochrana väčší rozsah ako európska ochrana (bod 18).

77. To znamená, že vo všeobecnosti existuje viacero fáz medzi výrobou a uvedením na trh. Už citované rozsudky Ravil, ako aj Consorzio del Prosciutto di Parma a Salumificio S. Rita sa teda vyslovili o možnosti, aby sa strúhanie a balenie syra, ako aj porciovanie šunky vykonávalo na miestach odlišných od miest výroby. Obe rozhodnutia potvrdili, že povinnosť informovať spotrebiteľov o tom, že k takejto operácii došlo na inom mieste, ani vykonané kontroly mimo oblasť výroby nepostačujú na zabezpečenie ciela, ktorý označenia pôvodu sledujú.⁹⁶

79. Už citovaný rozsudok Chiciak a Fol stanovil účinky zápisu do registra tým, že skúmal možnosti jednostranne zmeniť zaregistrovaný názov v súlade so zjednodušeným postupom uvedeným v článku 17 základného nariadenia. Zamietol takúto možnosť a vyložil toto základné nariadenie „v tom zmysle, že po nadobudnutí jeho účinnosti, členský štát nemôže prijatím vnútroštátnych ustanovení zmeniť označenie pôvodu, pre ktoré žiadal zápis v súlade s článkom 17, a chrániť ho na vnútroštátnej úrovni“ (bod 33).

3. Zápis a jeho účinky

78. Rozsudok Chiciak a Fol⁹⁷, ako aj už citovaný rozsudok Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola sa zaoberali záväznou

80. Pokiaľ ide o dôsledky zápisu, je potrebné tiež uviesť rozsudok Bigi⁹⁸. Spor sa týkal toho, či sa strúhaný syr môže predávať ako „parmesan“ mimo Talianska — krajiny, v ktorej sa vyrába a v ktorej používanie takéhoto označenia je zakázané — hoci nespĺňa špecifikácie „Parmigiano Reggiano“. Odpoveď bola dosť jasná: od okamihu, keď členský štát žiada o zápis do registra v súlade so zjednodušeným postupom, sa nemôžu výrobky, ktoré nie sú v súlade s príslušnými ustanoveniami, legálne uvádzať na trh na jeho území; okrem toho, keďže sú názvy

96 — V týchto rozsudkoch neboli špecifikácie označení pôvodu uverejnené a ich účinky voči tretím stranám sa tiež skúmajú.

97 — Rozsudok z 9. júna 1998, C-129/97 a C-130/97, Zb. s. I-3315. V tejto veci požiadala francúzska vláda po zaregistrovaní označenia „époisses de Bourgogne“ v súlade so zjednodušeným postupom o jeho zmenu, aby bolo naďalej chránené iba označenie „époisses“.

98 — Rozsudok z 25. júna 2002, C-66/00, Zb. s. I-5917.

uvedené v zozname, odchylný režim uvedený v článku 13 ods. 2 základného nariadenia sa uplatňuje výlučne iba na výrobky, ktoré nemajú pôvod na jeho území.

spĺňa požiadavky článku 2 ods. 2 písm. a) alebo článku 2 ods. 2 písm. b)“ nariadenia (bod 54). Pokiaľ ide o druhý bod, Súdny dvor usúdil, že cieľom posúdenia je zistiť, či názov, ktorý je založený na základe zvyklosti, podlieha šetreniu príslušných vnútroštátnych orgánov, alebo prípadne kontrole vnútroštátnych súdov, a to pred tým, ako sa žiadosť o registráciu oznámi Komisii (bod 60).

81. Na druhej strane, spochybnenie jednej zo zmien a doplnení nariadenia č. 1107/96, ktoré začlenením „Spreewälder Gurken“ ako chráneného zemepisného označenia⁹⁹ umožnilo Súdnemu dvoru zaoberať sa v rozsudku *Carl Kühne a i.*¹⁰⁰ otázkou rozdelenia právomocí v registračnom konaní medzi štáty a Komisiu, objasňujúc pojem názvu „založeného na základe zvyklosti“, ktorý je uvedený v článku 17 základného nariadenia. K prvému bodu uviedol, že dôvod rozdelenia právomocí spočíva v tom, že registrácia predpokladá overenie, „či sú splnené určité podmienky, čo vyžaduje z veľkej časti podrobnejšie znalosti osobitných prvkov v danom členskom štáte, t. j. prvkov, ktoré príslušné orgány tohto štátu majú lepšiu možnosť overiť“ (bod 53), zatiaľ čo Komisia je povinná zabezpečiť, že „špecifikácia, ktorá sa predkladá spolu so žiadosťou, je v súlade s článkom 4 nariadenia“, to znamená, že obsahuje požadované údaje, že tieto prvky nemajú zjavné chyby a že „názov

4. Zhrnutie

82. Všetky tieto rozsudky odrážajú trend európskej právnej úpravy spočívajúcej v zhodnotení kvality výrobkov v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky, s cieľom podporovať ich dobrú povesť, ako to výslovne uznali už citované rozsudky *Ravil*, ako aj *Consorzio del Prosciutto di Parma a Salumificio S. Rita*¹⁰¹, ktoré priznávajú označeniam pôvodu dvojaký účel: zaručiť pôvod označeného predmetu a zabrániť podvodnému používaniu názvu, pri súčasnej ochrane priemyselného a obchodného vlastníctva, ktoré získava stále väčšiu dôležitosť vo vzťahu k zásade voľného pohybu tovaru.

99 — Podľa nariadenia č. 590/1999.

100 — Rozsudok zo 6. decembra 2001, C-269/99, Zb. s. I-9517.

101 — Generálny advokát Alber sa v tomto zmysle tiež vyjadril vo svojich návrhoch, ktoré predniesol v dvoch veciach, v ktorých boli vyhlásené uvedené rozsudky (body 92 a 97).

IV — Okolnosti predchádzajúce sporom

ktorý sa tradične vyrába v Grécku, a osobitne v oblastiach uvedených v odseku 2 tohto článku, z ovčieho mlieka alebo zo zmesi ovčieho a kozieho mlieka“.

A — Prvé zahrnutie syru „feta“ do nariadenia č. 1107/96¹⁰²

83. Dňa 21. januára 1994 požiadali grécke orgány v súlade s článkom 17 ods. 1 základného nariadenia Komisiu o registráciu výrazu „feta“ pre druh syra ako chráneného označenia pôvodu. Pripojený spis obsahoval informácie týkajúce sa zemepisného pôvodu suroviny používanej pri výrobe, prírodných podmienok oblasti, v ktorej sa tento výrobok vyrába, druhu a plemien zvierat, ktoré produkujú používané mlieko, kvalitatívnych vlastností mlieka, výrobných postupov syra a jeho osobitostí.

— podľa článku 1 ods. 2 tohto ministerského nariadenia musí mlieko, ktoré sa používa na jeho výrobu, pochádzať „výlučne z oblastí Macedónie, Trácie, Ępiru, Solúnska, stredného Grécka, Peloponézu a departementu („Nomos“) na ostrove Lesbos“.

84. Ministerské nariadenie č. 313025/1994 ministerstva poľnohospodárstva z 11. januára 1994¹⁰³, chrániace uvedené označenie na vnútroštátnej úrovni, bolo pripojené k spisu:

— ostatné ustanovenia uvedeného ministerského nariadenia definujú podmienky, ktoré musí mlieko spĺňať, výrobný postup, vlastnosti syra, predovšetkým kvalitatívne, organoleptické a chuťové, ako aj označenia balení.

— podľa jeho článku 1 ods. 1 „je názov ‚feta‘ uznaný ako chránené označenie pôvodu (CHOP) pre biely syr v náleve,

— článok 6 ods. 2 toho istého ministerského nariadenia zakazuje vyrábať, dovážať, vyvážať, nechať v obehu a uvádzať na trh pod názvom „feta“ syr, ktorý nespĺňa predchádzajúce podmienky.

102 — Pozri okolnosti predchádzajúce sporu uvedené v bodoch 22 až 47 rozsudku „Feta“, ktoré boli ďalej detailne skúmané.

103 — FEK B 8.

85. Vzhľadom na to, že bolo potrebné konať s čo najväčšou obozretnosťou, urobila Komisia v roku 1994 prieskum Eurobarometra u 12 800 osôb, ktorého závery, uvádzané v záverečnej správe z 24. októbra 1994, boli tieto:

— v priemere jeden občan Európskej únie z piatich už počul výraz „feta“ alebo videl jeho grafické zobrazenie. V dvoch štátoch, a to v Helénskej republike a Dánskom kráľovstve ho takmer každý identifikoval.

— väčšina z osôb, ktoré rozpoznávajú tento názov ho spájajú so syrom a veľká časť z týchto osôb upresňuje, že ide o grécky syr.

— tri osoby zo štyroch, ktoré poznajú syr „feta“, upresňujú, že vyvoláva predstavu, že ide o krajinu alebo oblasť, s ktorou má výrobok niečo spoločné.

— z osôb, ktoré už tento výraz videli alebo počuli, sa 37,2 % domnieva, že ide o bežný názov — v Dánsku to bolo 63 % —, zatiaľ čo 35,2 % ho považuje za

pôvodný výrobok — v Grécku si to isté myslí 52 % osôb. Ostatní sa nevyjadrili.

— napokon možno konštatovať, že názory na to, či ide o druhový alebo pôvodný výrobok, sú veľmi rozdielne. Z osôb, ktoré spontánne reagovali na názov a ktoré uviedli, že ide o syr, mu 50 % priznáva konkrétny pôvod a 47 % sa domnieva, že ide o bežný názov.

86. Vedecký výbor vydal 15. novembra 1994 stanovisko, v ktorom usúdil, štyrmi hlasmi proti trom, že vzhľadom na poskytnuté údaje, boli podmienky pre registráciu, a to predovšetkým tie, ktoré sú uvedené v článku 2 ods. 3 základného nariadenia, splnené. Tiež vyhlásil, v tomto prípade jednomyselne, že uvedený výraz nemá druhový charakter.

87. Dňa 19. januára 1996 schválila Komisia zoznam názvov, medzi ktorými bol i názov „feta“, ktoré možno v súlade s článkom 17 základného nariadenia zaregistrovať. Regulačný výbor nerozhodol v lehote stanovenej na tento účel; návrh bol predložený Rade 6. marca 1996 a táto inštitúcia tiež nerozhodla v lehote troch mesiacov, ktorú k tomu mala.

88. Dňa 12. júna 1996 prijala Komisia nariadenie č. 1107/96 zahrňujúce syr „feta“ do jeho prílohy bodu A „Produkty uvedené v prílohe II Zmluvy určené na konzumáciu pre ľudí“, položka „sry“, krajina „Grécko“, ako chránené označenie pôvodu („CHOP“).

odkiaľ pochádza. V druhom žalobnom dôvode tvrdili, že výraz bol druhový, a preto ho nebolo možné zaregistrovať.

89. Dánska, nemecká a francúzska vláda napadli túto registráciu, a to žalobami o neplatnosť, ktoré podali na Súdny dvor.

92. Súdny dvor najskôr skúmal tento druhý bod, pretože zákaz sa týka všetkých druhov názvov, vrátane tých, ktoré spĺňajú požadované podmienky, aby im bola poskytnutá ochrana (bod 52).

B — Rozsudok „Feta“

90. Tento rozsudok ukončil tri spory, zrušujúc nariadenie (ES) č. 1107/96, keďže názov „feta“ v ňom bol zaregistrovaný ako chránené označenie pôvodu.

93. Potom, čo na jednej strane podali tvrdenia štáty, ktoré boli žalobcami (body 53 až 64) a na druhej strane Komisia a Grécko — ktoré v prejednávanej veci vstúpilo do konania ako vedľajší účastník na podporu zákonnosti napadnutého nariadenia —, (body 65 až 77) vykonal Súdny dvor časť svojho posúdenia, z ktorého vyplývajú tieto body:

91. Žalobcovia v podstate uviedli dva žalobné dôvody založené na porušení článku 2 ods. 3 a článku 3 ods. 1 základného nariadenia. V prvom žalobnom dôvode vytýkali nesplnenie podmienok potrebných pre registráciu, keďže označená potravina nepochádzala z oblasti alebo určitého miesta a jej kvalita alebo vlastnosti neboli podstatne alebo výlučne dané zemepisným prostredím, vrátane prírodných a ľudských faktorov,

— zákaz registrácie, ktorý je stanovený v článku 3 základného nariadenia sa tiež uplatňuje „na názvy, ktoré mali vždy druhový charakter“ (bod 80),

— tvrdenia, ktoré predložili v danej oblasti niektoré vlády „v rámci vypracovania návrhu zoznamu druhových názvov... alebo v rámci postupu prijímania sporného nariadenia“ a „odôvodnenia“, ktoré

- Komisia uviedla pred a počas skúmania žiadosti, sú veľmi dôležité (body 82 až 86),
- je potrebné tiež zohľadniť existenciu výrobkov na trhu, ktoré sú legálne uvádzané na trh pod týmto názvom v iných členských štátoch, ako je štát pôvodu, ktorý žiada o registráciu (bod 96),
 - ich skúmanie poukazuje na to, že Komisia „nevenovala dostatočnú pozornosť aktuálnej situácii v iných členských štátoch, ako je štát pôvodu, a odoprela prikladať akýkoľvek význam ich vnútroštátnym právnym predpisom“ (bod 87), čo sú faktory výslovne uvedené v článku 3 ods. 1, ako je situácia existujúca v členskom štáte, z ktorého názov pochádza, a v oblastiach konzumácie (bod 88),
 - podobne, podľa článku 7 ods. 4 druhej zarážky „skutočnosť, že registrácia názvu... môže ohroziť existenciu výrobkov, ktoré oprávnené existujú na trhu, predstavuje dôvod pre prípustnosť námietky zo strany iného členského štátu“, čo má tiež účinky v zjednodušenom postupe, aj keď je výslovne stanovené pre obvyklý postup registrácie, pretože je potrebné zohľadniť „tradičné a korektné používanie a skutočnú pravdepodobnosť zámeny“ (body 91 až 94),
 - v spornom prípade sa nevezalo do úvahy, že predmetný názov „je už dlho používaný v niektorých členských štátoch iných ako Helénska republika“ (bod 101).
94. Predchádzajúce body viedli Súdny dvor k záveru, že Komisia nezávažila „všetky faktory, ktoré mala podľa tretej zarážky článku 3 ods. 1 základného nariadenia zohľadniť“ a viedli k uvedenému zrušujúcemu rozsudku.
95. Uvedený rozsudok neskúmal vecné podmienky požadované pre registráciu, predovšetkým údajný druhový charakter výrazu. Analýzu Komisie posúdil len ako neúplnú. Neoveroval viac formality stanovené pre tradičné názvy.

C — *Druhé zahrnutie syru „feta“ do nariadenia č. 1107/96 na základe nariadenia č. 1829/2002*

úpravu¹⁰⁵, aj keď Nemecko a Francúzsko ho tiež vyrábajú:

96. Následne po vyhlásení uvedeného rozsudku bol nariadením č. 1070/1999 názov „feta“ z registra vymazaný.

— Grécko ho vyrobilo 115 000 ton, takmer všetok určený pre vnútroštátny trh,

97. Vzhľadom na dôvody zrušenia však chcela Komisia kompletne a aktuálne zhodnotiť situáciu v Spoločenstve týkajúcu sa výroby, konzumácie a vedomostí o syre „feta“ tým, že všetkým členským štátom poslala 15. októbra 1999 dotazník, pri ktorom je potrebné sa pristiaviť aj napriek tomu, že má čisto orientačnú povahu.¹⁰⁴

— v Dánsku dosiahla výroba v roku 1998 27 640 ton, predovšetkým bola určená na vývoz,

a) Pokiaľ ide o výrobu syra, iba Grécko — od roku 1935 — a Dánsko — od roku 1963 — majú osobitnú právnú

— Nemecko zahájilo výrobu v roku 1972 a jej výsledky sa pohybovali v rozhraní medzi 19 757 a 39 201 tonami, spočiatku spotrebiteľmi boli imigranti, avšak následne sa výroba orientovala na zahraničný trh,

104 — Všeobecná syntéza dotazníka je uvedená v prílohe 1 vyjadrenia Komisie k žalobe. Jej orientačnú povahu zdôrazňuje samotné nariadenie č. 1829/2002, ktoré vo svojom odôvodnení č. 17 uvádza, že „chýbajúci osobitný legislatívny rámec skoro vo všetkých členských štátoch, spolu s tou najvšeobecnejšou definíciou termínu ‚Feta‘ v kombinovanej colnej nomenklatúre, občas vedú skôr k približným odhadom a krížové porovnanie odpovedí produkujú štatisticky chybné údaje. V skutočnosti mnohé členské štáty považujú za ťažké rozlíšiť domácu výrobu a reexport, ktorý môže čísla neprimerane zvýšiť.“

105 — Holandské kráľovstvo malo tiež právnú úpravu tohto druhu medzi rokmi 1981 a 1998. Rakúska republika vyhradzuje tento výraz gréckym výrobkom podľa dohody podpísanej s Gréckom 20. júna 1972, pri uplatnení dohody uzatvorenej 5. júna 1970 medzi oboma krajinami o ochrane označení výskytu, názvov poľnohospodárskych, remeselných a priemyselných výrobkov (BGBl. 378/1972 a 379/1972; Österreichisches Patentblatt č. 11/1972 z 15. novembra 1972).

— Francúzsko začalo s výrobou tohto syra v roku 1931 a vyrobilo ho 19 964 ton, z čoho tri štvrtiny sa predávajú do iných krajín¹⁰⁶.

106 — Podľa údajov, ktoré poskytol zástupca Francúzskej republiky na pojednávaní, bola výroba v tomto štáte v roku 2003 10 325 ton a v roku 2004 11 200 ton.

Je potrebné zdôrazniť, že hoci ho Gréci vyrábajú výhradne z ovčieho mlieka alebo z kombinácie ovčieho a kozieho mlieka, Dáni a Nemci používajú skoro výlučne kravské mlieko, zatiaľ čo Francúzi používajú ovčie mlieko a v menšej miere kravské mlieko.

— v Írsku, Spojenom kráľovstve, Rakúsku, Francúzsku, Švédsku, Belgicku a Fínsku sa pohybuje medzi 0,040 a 0,150 kg (od 0,32 do 1,22 %),

— v Nemecku je spotreba 0,290 kg (2,36 %),

b) Pokiaľ ide o spotrebu, bez ohľadu na výhrady uvedené v tejto súvislosti ¹⁰⁷ vyplýva, že v čase pristúpenia Grécka do Európskej únie v roku 1981, 92 % fety, ktorej sa spotrebovalo na území Spoločenstva, bolo v Grécku, čo sa neskôr znížilo na 73 % z dôvodu vyššej spotreby v iných krajinách. Ak sa prevedie objem spotreby na osobu a rok, dospeje sa k týmto výsledkom:

— v Dánsku sa rovná 0,700 kg (5 %),

— v Grécku sa spotreba rovná 10,500 kg (85,64 %).

— v Španielsku, Luxembursku, Portugalsku, Taliansku a Holandsku nie je viac ako 0,010 kg (približne 0,08 % z celkovej spotreby v Spoločenstve),

c) Z pohľadu spotrebiteľov sa zdá, že vo všeobecnosti majú tendenciu spájať „fetu“ s helénskym svetom, čo vyplýva z označenia syra ¹⁰⁸, z obsahu publikácií a reklamy.

98. Tieto údaje boli predložené vedeckému výboru, ktorý 24. apríla 2001 vydal stanov-

¹⁰⁷ — Podľa odôvodnenia č. 19 nariadenia č. 1829/2002 sa hrubý odhad „v niektorých prípadoch ukazuje ako neprimeraný a... v iných prípadoch spôsobil paradoxné výsledky: keďže nie je možné zohľadniť existujúce zásoby, reexportované množstvá a ostatné faktory, výpočet v niektorých členských štátoch vyústil do teoreticky zápornej spotreby“.

¹⁰⁸ — Na pojednávaní sa preukázalo, že etikety s týmto druhom označení používajú nemeckí a dánski výrobcovia, čo tiež vyplýva z dokumentov, ktoré pripojila k svojmu vyjadreniu k žalobe Komisia.

ska, ktoré bolo jednomyseľne schválené¹⁰⁹, popierajúce druhový charakter z týchto dôvodov:

99. Komisia preskúmala informácie, ktoré mala k dispozícii, a navrhla, aby názov „feta“ opäť požíval ochranu.¹¹⁰ Regulačný výbor sa nevyjadril v lehote stanovenej jeho predsedom. Návrh bol predložený Rade, avšak tri mesiace uplynuli bez toho, aby sa vyjadřila.

a) výroba a spotreba syra sa prevažne sústreďujú v Grécku, kde sú suroviny a postup výroby odlišné od surovín a postupov výroby v iných členských štátoch, čo poskytuje dominantné postavenie na jednotnom trhu. V mnohých krajinách, ktoré nie sú výrobcami ani spotrebiteľmi, sa názov nepoužíva; nemožno ho teda kvalifikovať ako bežný;

100. Za týchto okolností nariadenie č. 1829/2002 vyhoveló zápisu do registra podľa článku 6 ods. 3 základného nariadenia ako chráneného označenia pôvodu „keďže sa termín Feta neustanovil ako druhový“ (odôvodnenie č. 34 nariadenia č. 1829/2002), ktoré je „tradičným nezemepisným názvom“ (odôvodnenie č. 35 toho istého nariadenia).

b) vo vnímaní spotrebiteľa vyvoláva názov „feta“ dojem konkrétneho pôvodu: gréckeho pôvodu;

D — Vec „*Canadane Cheese Trading a Kouri*“

c) v krajinách, ktoré majú osobitnú právnu úpravu týkajúcu sa tejto potraviny, sú zaznamenané značné technické rozdiely. Skutočnosť, že sa výraz používa v spoločnej colnej nomenklatúre alebo v právnej úprave Spoločenstva týkajúcej sa vývozných náhrad, je v prejednávanej veci irelevantná.

101. V tomto prejudiciálnom konaní sa Súdny dvor chcel vysloviť v prospech už uvedených opatrení, ktoré grécka vláda

109 — Vyskytuje sa v plnom rozsahu v prílohe 3 vyjadrenia Komisie k žalobe. Posúdenia sú uvedené v odôvodneniach č. 30 a 32 nariadenia č. 1829/2002.

110 — Hoci sa v doktríne tvrdilo, že pre vyriešenie konfliktu postačuje samotný kompromis. FLUIR, A.: Feta als geschützte Ursprungsbezeichnung — eine Leidensgeschichte. In: *European Law Reporter*, 2002, č. 11, s. 437.

prijala na ochranu syru „feta“. Neurobil to, pretože otázku, ktorú vnútroštátny súd položil, vzal späť a Súdny dvor nemal inú možnosť ako vymazať túto vec z registra už citovaným uznesením z 8. augusta 1997.

102. Je potrebné iba stručne pripomenúť túto vec a moje úvahy v týchto návrhoch.

103. Bez toho, aby boli dotknuté určité predchádzajúce praktiky a prvá reštriktívna úprava¹¹¹, zahájila grécka vláda progresívnu úpravu podmienok výroby a uvádzania na trh syru „feta“ prijatím ministerského nariadenia č. 2109/1988¹¹² ministerstvom poľnohospodárstva a ministerstvom financií a pokračovala prijatím ďalších dvoch ministerských nariadení zo strany tých istých ministerstiev, a to ministerského nariadenia č. 688/1989¹¹³ a č. 565/1991¹¹⁴, ktoré zmenili a doplnili článok 83 potravinového kódexu, čo urobilo aj nariadenie ministerstva č. 313025/1994.

104. Keďže sa uplatnila táto právna úprava, zakázali grécke orgány predávať pod názvom

„feta“ časť syra dovážaného z Dánska. Dánsky podnik Canadane Cheese Trading amba a grécky podnik Afoi G. Kouri AEVERE napadli zákaz, ako aj podmienku, ktorá bola uložená pre vstup na trh, používania výrazu „biely syr v dánskom náleve, z pasterizovaného kravského mlieka“ (body 1 až 6 mojich návrhov v tejto veci). V neskoršom konaní položil Symvoulio tis Epikrateias (Štátna rada) Súdnemu dvoru tri otázky (bod 7) s cieľom zistiť, či právna úprava, ktorá zakazuje uvádzať na trh v členskom štáte pod názvom „feta“ syr, ktorý sa legálne vyrába a uvádza na trh v inom členskom štáte pod tým istým názvom, je opatrením s rovnakým účinkom, ktoré je v rozpore s právom Spoločenstva, a či prípadne existovalo v tejto súvislosti odôvodnenie (bod 46).

105. V návrhoch som sa opieral o výrobu a obchodovanie s týmto syrom v Spoločenstve (body 9 až 19) upresňujúc jeho proces výroby v Grécku a jeho základné kvality: jeho prírodnú bielu farbu, vôňu a charakteristickú chuť (nakyslý, slaný a mazľavý), ako aj jeho hutnosť (body 15 a 16). Rovnako som podrobne skúmal vnútroštátnu právnu úpravu týkajúcu sa tejto potraviny (body 20 až 25). Keďže základné nariadenie nebolo v čase skutkových okolností ešte v platnosti, zastavil som sa u judikatúry Súdného dvora, ako aj u pravidiel Spoločenstva týkajúcich sa názvov, pod ktorými sa výrobky predávajú;

111 — Ministerské nariadenie č. 15294/1987 ministerstva poľnohospodárstva a ministerstva financií (FEK B 347).

112 — FEK B 892.

113 — FEK B 663.

114 — FEK B 667.

v súvislosti s týmto posledným bodom som navrhol túto typológiu:

- a) názvy Spoločenstva (bod 27), ktoré zahŕňajú „europotraviny“ — ako je med alebo čokoláda — a sú uvádzané na trh bez obmedzenia;
 - b) druhové názvy (body 28 až 34), ktoré zoskupujú bežné názvy používané na označenie poľnohospodárskych výrobkov alebo potravín, ktoré sú súčasťou kultúrneho dedičstva a všeobecnej gastronómie a ktoré v zásade môžu používať ktorékoľvek výrobky. Ako také som uviedol „ocot“, „borievku“, „pivo“, „cestoviny“, „jogurt“, syr „eidam“, „syr“, „údeniny“ a „chlieb“;
 - c) zemepisné názvy (body 35 až 44), ktoré označujú potraviny s odkazom na konkrétnu zemepisnú oblasť ich pôvodu. Vyvolanie tohto dojmu mohlo nastať priamo, ak názov zahŕňa presný odkaz („queso manchego“, „prosciutto di Parma“, „faba asturiana“ alebo „camembert de Normandie“), alebo nepriamo, ak neobsahuje žiaden miestny názov („queso de tetilla“, „reblochon“, „grappa“, „ouzo“ alebo opäť „cava“).
106. Na zistenie podstaty prejudiciálnych otázok bolo potrebné po prvé overiť, či sporné pravidlá predstavovali opatrenie s rovnakým účinkom, ktoré bolo v rozpore s článkom 30 Zmluvy, a potom v prípade kladnej odpovede preskúmať, či toto opatrenie bolo odôvodnené.
- a) Skúmajúc vnútroštátne pravidlá vo svetle judikatúry som vyvodil, že predstavovali jedno z opatrení s rovnakým účinkom, ako je množstevné obmedzenie uvedené v Zmluve (body 47 až 49).
 - b) V dôsledku toho, bolo potrebné určiť, či sa na obmedzenie vzťahuje článok 30 Zmluvy alebo prípadne článok 36 Zmluvy:
 - v rámci skúmania ochrany spotrebiteľov a zachovania poctivosti obchodných transakcií, som skúmal podobnosti a rozdiely medzi gréckymi a dánskymi syrmi v závislosti od zloženia a výrobného postupu (body 61 a 62), medzinárodných noriem (bod 63), právnej úpravy a očakávania spotrebiteľov dovážajúcej krajiny (bod 64) a iných členských štátov (bod 65), ako aj aktov Spoločenstva (bod 66). Záver bol taký, že neexistuje podstatný rozdiel

medzi dvoma výrobkami a že vhodné označenie umožňovalo zabezpečiť ochranu spotrebiteľov a vierohodnosť obchodu (body 67 a 68),

a uvádzaný na trh v inom členskom štáte pod predajným názvom „feta“ uvádzal na trh na jeho území pod týmto istým názvom, je opatrením s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenie, ktoré je nezlučiteľné s článkom 30 Zmluvy.

- ak sa však vezme do úvahy skutočnosť, že skúmanie sa vykonáva na základe gréckeho právneho poriadku, obchodné a priemyselné práva pripúšťajú obmedzenie, pretože názov „feta“ v Grécku spĺňa podmienky uvedené v už citovanom rozsudku *Exportur*: a) nepriamo označuje zemepisný pôvod syra, ktorý sa uvádza na trh pod týmto názvom (bod 73); b) zaručuje, že potravina má osobitné vlastnosti a kvalitu, ktorej vďačí za výbornú povesť u spotrebiteľov tejto krajiny (body 74 a 75); c) je chránený vnútroštátnym právom (bod 76), a d) neprešiel v Grécku žiadnym procesom neodvratného zhoršenia, ktorý by z neho urobil druhový názov (bod 77).
2. Právnu úpravu členského štátu, ktorá vyhradzuje označenie „feta“ pre národné výrobky, nemožno odôvodniť ochranou spotrebiteľov alebo ochranou poctivosti obchodných transakcií.
 3. Právna úprava členského štátu zameraná na ochranu práv, ktoré sú osobitným predmetom zemepisného názvu, akým je názov „feta“, nachádza odôvodnenie v ochrane priemyselného a obchodného vlastníctva stanoveného v článku 36 Zmluvy.

V — Žaloba o neplatnosť

107. Tieto dôvody ma viedli k tomu, aby som Súdnemu dvoru navrhol odpovedať na prejudiciálne otázky takto:

108. Spolková republika Nemecko a Dánske kráľovstvo požadujú zrušenie nariadenia

1. Právna úprava členského štátu, ktorá zakazuje, aby sa syr legálne vyrobený

č. 1829/2002¹¹⁵; Francúzska republika a Spojené kráľovstvo vstupujú do konania ako vedľajší účastníci na podporu ich návrhov. Komisia obhajuje súlad uvedenej právnej úpravy s právom, podporovaný Helénskou republikou, ktorá okrem toho vo svojich pripomienkach tvrdí, že žaloby sa musia vyhlásiť za neprípustné, pretože boli podané po uplynutí lehoty.

109. V nemeckej žalobe sú uvedené niektoré formálne dôvody zrušenia, ktoré sa musia preskúmať pred skúmaním dôvodov týkajúcich sa veci samej, ktoré sa v tomto prípade, ako aj v prípade dánskej žaloby v zásade zhodujú s dôvodmi uvedenými vo veciach, v ktorých bol vyhlásený predtým komentovaný rozsudok zo 16. marca 1999, t. j., že názov „feta“ je druhový a nespĺňa požadované podmienky, aby ho bolo možné považovať za tradičný názov a aby získal ochranu, ktorú poskytuje základné nariadenie.

110. Zástupcovia Spolkovej republiky Nemecko, Dánskeho kráľovstva, Francúzskej republiky, Helénskej republiky a Komisie boli prítomní na pojednávaní, ktoré sa konalo 15. februára 2005, aby ústne vyjadrili svoje pripomienky.

115 — Proti uvedenému nariadeniu bolo na Súd prvého stupňa Európskych spoločenstiev podaných viacero žalôb tohto druhu tiež zo strany Alpenhain-Camembert-Werk a i. (T-370/02), Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de Roquefort (T-381/02) a Arla Foods a i. (T-397/02). Uznesenie zo 6. júla 2004 (Zb. s. II-2097), vydané v prvej z uvedených vecí, vyhovel námietke vznesenej Komisiou vyhlásením neprípustnosti, keďže sa napadnutý akt osobne nedotýkal žalobcov, nemeckých podnikov vyrábajúcich syr, ktorý by sa uvádzal na trh ako „feta“. Dve ďalšie veci zatiaľ neboli rozhodnuté.

A — O prípustnosti žalôb o neplatnosť

111. Grécka vláda tvrdí, že keď boli žaloby 30. decembra 2002 podané, uplynuli dva mesiace stanovené v článku 230 piatom odseku ES, pretože nariadenie bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev* 15. októbra 2002.

112. Túto procesnú námietku nemožno prijať, pretože lehota stanovená v Zmluve na účely napadnutia ustanovenia sa musí počítať podľa režimu, ktorý je uvedený v článku 81 rokovacieho poriadku¹¹⁶, ktorého odsek 1 stanovuje, že „ak lehota určená na podanie žaloby proti aktu vydanému inštitúciou začína plynúť odo dňa uverejnenia tohto aktu, lehota sa počíta podľa článku 80 ods. 1 písm. a) od konca 14. dňa po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*“; odsek 2 uvedeného článku 81 dodáva, že „k procesným lehotám sa pripočíta 10-dňová lehota zohľadňujúca vzdialenosť“.

113. Vzhľadom na tieto ustanovenia v oboch predjednávaných veciach nie je teda východiskový bod dvoch mesiacov 15., ale 30. október

116 — Rokovací poriadok Súdneho dvora Európskych spoločenstiev z 19. júna 1991 (Ú. v. ES L 176, s. 7), niekoľkokrát zmenený a doplnený (posledné kodifikované znenie zo 14. augusta 2003, Ú. v. EÚ C 193, s. 1).

2002, z čoho vyplýva, že ak boli žaloby doručené kancelárií Súdneho dvora 30. decembra 2002, boli predložené včas.

prílohy boli iba vo francúzštine a angličtine a ich preklad nebol predložený aj napriek tomu, že sa požadoval.

114. V dôsledku toho je potrebné zamietnuť námietku neprípustnosti založenú na oneskorení podaní žalôb.

117. Nemecká vláda vytýka skutočnosť, že k zvolaniu zasadnutia došlo menej než štrnásť dní pred jeho konaním¹¹⁸ bez toho, aby bola predložená kópia príloh vo všetkých jazykoch. Komisia tieto skutočnosti nepopiera, ale nesúhlasí, pokiaľ ide o ich právne následky.

B — Formálne dôvody

115. Spolková republika Nemecko subsidiárne uvádza dôvody zrušenia pre porušenie rokovacieho poriadku regulačného výboru a nariadenia o používaní jazykov v Spoločenstve¹¹⁷, ako aj pre nedostatočné odôvodnenie.

118. Pokiaľ ide o skúmanie tejto otázky, je potrebné pripomenúť, že forma nepredstavuje samotný cieľ, *a fortiori* tým skôr, ak by bol konečný výsledok aj bez chýb podobný.¹¹⁹

1. Porušenie lehôt a jazykového režimu

116. Nemecká vláda uvádza, že zvolanie zasadnutia regulačného výboru 20. novembra 2001 sa uskutočnilo elektronickou poštou 9. novembra 2001 a že v nej pripojené

118 — Predloženie programu a návrhov opatrení, ako aj všetkých ďalších pracovných dokumentov aspoň štrnásť dní pred dňom zasadnutia je stanovené v článku 3 štandardného rokovacieho poriadku Výboru (Ú. v. ES C 38, 2001, s. 3), schváleného rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu (Ú. v. ES L 184, s. 23; Mim. vyd. 01/003, s. 124). Je potrebné tiež vziať do úvahy toto rozhodnutie a nariadenie č. 806/2003.

119 — Rovnaký postup uvažovania som vykonal v návrhoch vo veci Aalborg Portland a i./Komisia (rozsudok zo 7. januára 2004, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Zb. s. I-123) uvedením, že je potrebné zrušiť akt ukončujúci konanie iba „ak sa konštatuje, že jeho výsledok by mohlo byť odlišný a priaznivejší pre dotknutú osobu, ak by sa striktno dodržali pravidlá postupu, alebo tiež ak sa presne konštatuje, že formálne nedostatky bránia určeniu toho, či by rozhodnutie bolo odlišné“. Tiež som dodal, že „formálne nedostatky nemajú svoj vlastný život, ktorý je oddelený od podstaty sporu. Keď rozhodnutie, ktoré bolo vydané na základe formálne vadného postupu, je zrušené, pretože z dôvodu nedostatkov pri jeho prijímaní je takéto rozhodnutie nesprávne z formálneho hľadiska, a zrušenie je vyvolané podstatnou vadou rozhodnutia a nie na základe procesnej chyby. Formálny nedostatok má vlastnú existenciu iba vtedy, ak v jeho prípade nie je možné rozhodnúť o prijatí rozhodnutí“.

117 — Nariadenie Rady č. 1 z 15. apríla 1958 o používaní jazykov v Európskom hospodárskom spoločenstve (Ú. v. ES 17, s. 385; Mim. vyd. 01/001, s. 3).

119. Nemožno zaprieť, že podľa zápisnice zasadnutia, ktoré sa konalo 20. novembra 2001, toto zasadanie spočívalo iba vo výmene názorov o spise „feta“ a zhrnutí odpovedí na prieskum, ktorý poslala Komisia. O návrhu nariadenia sa diskutovalo a hlasovalo 16. mája 2002.¹²⁰

vo všeobecnosti alebo prípravné dokumenty zasadnutia od prípadov, v ktorých sa diskutuje prijatie osobitnej právnej úpravy. Formálne náležitosti sú dôležité v dvoch prípadoch, avšak zásadný význam majú iba v druhom prípade, na ktorý sa článok 3 nariadenia č. 1, t. j., že dokumenty inštitúcií Spoločenstva sa vyhotovia v jazyku štátu, ktorému sa odosielajú, plne vzťahuje.

120. Tieto údaje umožňujú odlišiť prejednávajúcu vec od rozsudku Nemecko/Komisia¹²¹ uvedeným žalujúcou stranou, v ktorom formálne nedostatky, ktoré konštatoval Súdny dvor a ktoré nakoniec viedli k zrušeniu napadnutého aktu, vznikli na zasadnutí, počas ktorého sa o návrhu diskutovalo. Zhrňujúc posúdenie Súdneho dvora, bod 32 uvedeného rozsudku uvádza „... že prijatie stanoviska Stáleho výboru pre stavebníctvo je vadné v dôsledku porušenia podstatných formálnych náležitostí, ktoré spôsobujú neplatnosť napadnutého rozhodnutia, a to tým, že sa nedodrжала povinnosť uskutočniť dvojité zaslanie v stanovenej lehote a že sa neodložilo hlasovanie napriek žiadosti formulovanej v tomto zmysle členským štátom“.

122. Pri zachovaní tejto úvahy, nie sú nezrovnalosti ovplyvňujúce zasadanie z 20. novembra 2001 podstatné, a teda nespôsobujú neplatnosť napadnutého nariadenia, ktorého návrh bol diskutovaný na inom zasadnutí, pri ktorom sa nepreukázalo, že by tieto nezrovnalosti mali nejaký vplyv. Je tiež málo pravdepodobné, že by zníženie počtu dní, ktoré uplynuli medzi zvolaním zasadnutia a jeho konaním, alebo neexistencia prekladu stanoviska vedeckého výboru a údajov o prieskume mohli viesť k porušeniu práv na obranu.

121. V návrhoch v tejto veci som, berúc do úvahy obsah rokovacieho poriadku predmetného výboru, rozlišoval prípady, v ktorých sa oznamujú pracovné dokumenty

123. Okrem toho, ak by k týmto chybám nedošlo, regulačný výbor by veľmi pravdepodobne vo svojom neskoršom rozhodnutí nedospel k inému stanovisku o návrhu predloženej Komisii. Naopak je logické sa domnievať, že riešenie by bolo rovnaké — nezískanie väčšiny hlasov. Zrušenie napadnutého nariadenia by viedlo k tomu, že konanie by dospelo k bodu, v ktorom došlo k chybám, ktorým by sa v tomto prípade zabránilo, avšak jeho ďalší priebeh by bol pravdepodobne rovnaký.

120 — Podľa zápisnice zo zasadnutia k dohode nedošlo, návrh získal 47 hlasov za, 23 proti a 17 sa hlasovania zdržali. Tento dokument, ako aj iné zápisnice výboru pre zemepisné označenia a označenia pôvodu poľnohospodárskych výrobkov a potravín sú k dispozícii na www.europa.eu.int/comm/agriculture/minco/regco.

121 — Rozsudok z 10. februára 1998, C-263/95, Zb. s. I-441.

124. V tomto zmysle treba chápať desiate odôvodnenie sporného nariadenia, keď sa v ňom tvrdilo, že Komisia zhrnula získané informácie vo všeobecnosti a za každý členský štát a členské štáty mohli neskôr priniesť úpravy a zmeny tohto zhrnutia. Neplatnosť nemožno vyvodiť zo skutočnosti, že toto posledné tvrdenie je sčasti nesprávne.

pretože okrem znenia je potrebné zohľadniť tiež širšie súvislosti rozhodnutia, ako aj všetky právne predpisy dotknutej oblasti.¹²⁵ (bod 83).

2. Nedostatočné odôvodnenie

125. V mojich návrhoch vo veci Portugal-sko/Komisia¹²² som uviedol, že povinnosť odôvodnenia je „podstatnou náležitou súčasťou právneho aktu“¹²³ a cieľom povinnosti uviesť dôvody rozhodnutia je nielen ochrana jednotlivcov, ale navyše aj umožnenie následného súdneho preskúmania tohto rozhodnutia v celom rozsahu Súdny dvorom.¹²⁴ Judikatúra ďalej uvádza, že odôvodnenie musí jasne a jednoznačne odrážať úvahy inštitúcií, ktoré napadnutý právny akt vydali, aby tak dotknuté subjekty poznali dôvody, ktoré viedli k prijatiu opatrenia, a aby príslušný súd mohol vykonávať svoje preskúmanie; nevyžaduje však uvedenie všetkých relevantných skutkových alebo právnych okolností,

126. Komisia v spornom nariadení vysvetľuje, ako na žiadosť gréckych orgánov súhlasila so zápisom názvu „feta“, aj keď v nadväznosti na rozsudok zo 16. marca 1999 nariadila jeho vymazanie (odôvodnenia č. 1 až 5). Následne odkazuje na dotazník, ktorý zaslala štátom na zabezpečenie obrazu o výrobe, spotrebe a oboznámení sa s týmto termínom, ktorý spotrebiteľia Spoločenstva poznajú, vysvetľujúc a komentujúc obsah uvedeného dotazníku (odôvodnenia č. 6 až 21). Hneď potom uvádza stanovisko vedeckého výboru, ktorého poslednú časť prevzala (odôvodnenia č. 22 až 32). Ďalej sa domnieva „že všeobecná vyčerpávajúca analýza právnych, historických, kultúrnych, politických, sociálnych, hospodárskych, vedeckých a technických informácií oznámených členskými štátmi alebo informácie vyplývajúce z výskumov podniknutých a sponzorovaných Komisiou vedú k záveru, že predovšetkým neboli splnené žiadne kritériá požadované podľa článku 3 nariadenia (EHS) č. 2081/92 na preukázanie toho, že názov je druhový“ (odôvodnenie č. 33) a že naopak výraz „feta“, skúmajúc detailne prírodné a ľudské faktory,

122 — Rozsudok z 11. novembra 2004, C-249/02, Zb. s. I-10717.

123 — Rozsudok z 23. februára 1988, Spojené kráľovstvo/Rada, 131/86, Zb. s. 905, bod 37.

124 — Rozsudok z 20. marca 1959, Nold/Vysoký úrad, 18/57, Zb. s. 89, a rozsudky, ktoré naň nadväzovali.

125 — Rozsudky zo 14. februára 1990, Delacre a i./Komisia, C-350/88, Zb. s. I-395 a z 15. apríla 1997, Irish Farmers Association a i., C-22/94, Zb. s. I-1809.

ktoré prispievajú k výrobe syra, ktorý tento výraz označuje, je tradičným nezemepisným názvom (odôvodnenia č. 34 až 36). Nakoniec uvádza existenciu špecifikácie požadovaných informácií (odôvodnenie č. 37), nevyhnutnosť zmeniť a doplniť nariadenie č. 1107/96 (odôvodnenie č. 38) a uplatňovaný postup (odôvodnenie č. 39).

1. „Feta“ ako druhový názov

129. Pred skúmaním faktorov stanovených v právnej úprave na vymedzenie výrazu a na ich uplatňovanie v predmetnej veci je potrebné sa najskôr zaoberať tým „čo je druhové“.

127. Z vyššie uvedeného vyplýva, že odôvodnenie je dostatočné. Nemožno súhlasiť s rozsahom alebo obsahom navrhovaných úvah, avšak táto kritika nebráni zákonosti predloženého odôvodnenia.

a) Pokiaľ ide o to „čo je druhové“

130. Za druhové sa považuje to, čo je bežné pre viaceré druhy vrátane charakteristík, ktoré zdieľa rovnaká trieda alebo skupina, ktorá definuje ich povahu alebo ich kvality. Je tomu tak napríklad aj s výrazom „pomaranč“, ktorý sa vzťahuje na akékoľvek ovocie majúce určitý charakteristický tvar, farbu, vôňu alebo chuť, ktoré ho odlišujú od ostatného ovocia.¹²⁷

C — Dôvody týkajúce sa veci samej

128. Pri skúmaní dvoch dôvodov zrušenia týkajúcich sa veci samej je potrebné dodržať poradie, ktoré navrhuje Súdny dvor v rozsudku zo 16. marca 1999, analyzujúc najskôr to, či pojem „feta“ možno kvalifikovať ako druhový, aby sa neskôr pristúpilo k skúmaniu, či ide o tradičný výraz.¹²⁶

131. Druhový charakter môže byť daný samotným názvom — pretože bol vždy druhový — alebo jeho postupným zovšeobecňovaním. Ide o názvy, ktoré nikdy nemali alebo stratili svoju indikatívnu funkciu, ktoré sú nespôsobilé na diferenciaciu podľa miesta pôvodu.

126 — Žaloba Dánskeho kráľovstva tiež dodržiava toto poradie, zatiaľ čo žaloba Spolkovej republiky Nemecko najskôr uvádza tradičnú povahu názvu, aby následne potvrdila jeho druhový charakter.

127 — Prevzal som príklad citovaný v slovníku Kráľovskej španielskej akadémie, 22. vydanie.

132. Aj keď judikatúra neobsahuje žiadnu definíciu, ako sa má chápať „druhový názov“¹²⁸, uplatňovanie tohto pojmu na potraviny predpokladá, ako som to uviedol v návrhoch v už citovanej veci *Canadane Cheese Trading a Kouri*, že zahŕňa tie, „ktoré sú súčasťou kultúrneho a všeobecného gastronómického dedičstva a ktoré môže v zásade používať ktorýkoľvek výrobca“ (bod 28). V tomto zmysle sú druhovým názvom tiež názvy, ktoré nie sú spojené s výrobou na určitom mieste, a teda so zemepisným pôvodom výrobku, ale výlučne s jeho vlastnosťami, ktoré sú založené na používaní veľmi podobných výrobných postupov.¹²⁹

133. Uvedený názov rovnako zahŕňa ďalšie výrazy, ktoré mali najskôr teritoriálny význam a ktoré ho stratili v dôsledku procesu popularizácie, teda tieto výrazy už neslúžia na charakterizovanie tovaru, ktorý má určitý pôvod, takže ich používanie nie je vyhradené

podnikom, ktoré sa nachádzajú v príslušnej oblasti.

134. Dôvod popularizácie názvu vychádza¹³⁰ vo všeobecnosti zo skutočnosti, že určití výrobcovia nesídlia tam, kde sa tento názov objavil, ho začnú používať samostatne alebo s výrazom „delokalizovaný“ — v tomto prípade je proces pomalší. K takémuto používaniu došlo niekoľkokrát v oblastiach, v ktorých bol veľký migračný pohyb, a niektorí výrobcovia prevzali činnosť, ktorá sa vykonávala v krajine, odkiaľ výrobok pochádzal, s cieľom vykonávať ju v hostiteľskej krajine alebo vyhovieť požiadavkám novoprichádzajúcich, ktorí si priali svoju tradičnú stravu; v oboch prípadoch ide o zámer využívať dobrú povest, ktorú už výrobok má. Pri oslabení zemepisnej spojitosti títo výrobcovia naďalej používali názov v dobrej viere a v presvedčení, že označuje druh výrobkov, ktoré majú určité vlastnosti. Premena sa ukončí, keď výraz opisuje druh a je voľne používaný.

128 — V bode 28 návrhov vo veci *Canadane Cheese Trading a Kouri*, už citovanej, som uviedol, že za také sa považovali: „ocot“ (rozsudok z 9. decembra 1981, Komisia/Itálsko, 193/80, Zb. s. 3019); „borievka“ (rozsudok z 26. novembra 1985, Miro, 182/84, Zb. s. 3731); „pivo“ (rozsudok z 12. marca 1987, Komisia/Nemecko, nazývaný „Zákon o čistote piva“, 178/84, Zb. s. 1227); „cestoviny“ (rozsudky zo 14. júla 1988, 3 Glocken a Kritzing, 407/85, Zb. s. 4233, a Zoni, 90/86, Zb. s. 4285); „jogurt“ (rozsudok zo 14. júla 1988, Smanor, 298/87, Zb. s. 4489); syr „Eidam“ (rozsudok z 22. septembra 1988, Deserbais, 286/86, Zb. s. 4907); „syr“ (rozsudky z 11. októbra 1990, Komisia/Itálsko, C-210/89, Zb. s. I-3697, ako aj Nespoli a Crippa, C-196/89, Zb. s. I-3617); „údeniny“ (rozsudok z 13. novembra 1990, Bonfait, C-269/89, Zb. s. I-4169), a „chlieb“ (rozsudky z 19. februára 1981, Kelderman, 130/80, Zb. s. 527; zo 14. júla 1994, Van der Veldt, C-17/93, Zb. s. I-3537, a z 13. marca 1997, Morellato, C-358/95, Zb. s. I-1431).

129 — Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Saggo vo veci Guimont (rozsudok z 5. decembra 2000, C-448/98, Zb. s. I-10663, bod 11).

135. Ďalší prvok, ktorý zohráva úlohu, je nečinnosť dotknutých osôb. Názov sa oslabuje v prípade nečinnosti jednotlivcov a orgánov proti jeho zneužívaniu, zatiaľ čo

130 — Na rozdiel od toho, k čomu dochádza v oblasti ochranných známk, základné nariadenie neurčuje dôvody zovšeobecňovania, čo viedlo k určitým kritikám. Pozri LOBATO GARCÍA-MIJÁN, L.: La protección de las Denominaciones de origen: estudio del reglamento (EHS) 2081/92. In: *Estudios de Derecho Mercantil en homenaje al profesor Manuel Brosseta Pont*, zv. II, Tirant lo Blanch, Valencia, 1995, s. 1985 a nasl. S ohľadom na proces popularizácie pozri FERNÁNDEZ NOVOA, C.: c. d., s. 42.

sa posilňuje, ak sa zaujme vhodná reakcia. Nemožno však opomenúť, že možnosti obrany sú obmedzené, a to tak z dôvodu malého počtu donedávna neexistujúcich právnych pravidiel, ako aj v dôsledku apatie vnútroštátnych súdov.¹³¹

137. Táto organizácia nebráni neskoršiemu plnému súdnemu preskúmaniu pokiaľ ide o zákonnosť rozhodnutia. Úmyslom nie je, aby Súdny dvor nahrádzal uvedenú inštitúciu a skúmal prípadné mimoprávne dôvody, ktoré viedli k zápisu názvu do registra, ale aby overoval, či zápis je v súlade s právom.¹³²

b) Kritériá vymedzenia

136. Systém upravený základným nariadením zveruje Komisii právomoc posúdiť druhový charakter, čo Komisia robí v súlade so stanoveným postupom, a to následne po vypočutí vedeckého výboru. Takúto právomoc zveruje aj Rade, avšak v obmedzenej miere, vzhľadom na to, ako už bolo uvedené, že podľa článku 3 ods. 3 tohto nariadenia má povinnosť zostaviť zoznam druhových názvov poľnohospodárskych výrobkov alebo potravín.

138. Problém vzniká, pretože ide o neurčitý právny pojem, ktorý je upresňovaný v závislosti od konkrétneho prípadu, a pretože zaregistrovanie označenia pôvodu v prípade, že odráža „historickú, kultúrnu, právnu a ekonomickú skutočnosť“ zodpovedajúcu tovaru¹³³, je zložitejšie ako v prípade tovaru, ktorý je známy a často používaný.

131 — V anglickej judikatúre napríklad rozsudok, ktorý vyhlásil High Court of Justice (England & Wales) Chancery Division, Spojené kráľovstvo 31. júla 1967 vo veci „Wine Products Ltd. & others vs. Mackenzie & Co. Ltd & others“, umožnil austrálskym a juhoafrickým výrobcom používať na anglickom trhu výraz „Jerez“ („Sherry“), čo je španielske miesto, pod podmienkou, že k nemu doplnia prídavné meno „austrálsky“ alebo „juhoafrický“ („Australian Sherry“ alebo „South African Sherry“), usudzujúc, že by bolo nespravodlivé umožniť výrobcom z Jerezu namietat proti týmto názvom, zatiaľ čo si boli vedomí takéhoto použitia — pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Wagner vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok Sekt-Weinbrand, už citovaný. Vo francúzskej judikatúre rozsudok, ktorý vyhlásil Cour d'appel de Montpellier 25. augusta 1984 týkajúci sa názvov „Jijona“ a „Alicante“ viedol k mnohým pripomienkam, ktoré sa mali preskúmať vo svetle uvedených tvrdení Súdneho dvora v už citovanom rozsudku Exportur, ktorý bol vyhlásený v rámci prejudiciálnej otázky položenej v tejto veci.

139. Základné nariadenie uznáva, že vo väčšine prípadov sa vymedzenie stáva zložitou a komplikovanou úlohou. Pre zjednodu-

132 — Zmienim tu odôvodnenia, ktoré uviedol generálny advokát Léger v bode 40 jeho návrhov v už citovanej veci Bigi, podľa ktorých „posúdenie druhového alebo nedruhového charakteru názvu spadá, podľa nariadenia, do pôsobnosti Komisie, domnievam sa, že Súdnemu dvoru neňaľeží, aby Komisii v tejto veci nahrádzal. Úloha Súdneho dvora spočíva v preskúmaní zákonnosti rozhodnutí, ktoré Komisia (alebo Rada) v tejto veci prijala, v súlade s ustanoveniami článku 230 ES“. Táto druhá časť nevyžaduje diskusiu a usudzujem, že ak sa akt zruší na základe právneho preskúmania Súdnym dvorom, týkajúceho sa druhových vlastností názvu, iná inštitúcia nie je nahradená ani zbavená svojich právomocí.

133 — Výrazy, ktoré použil generálny advokát Léger v bode 50 svojich návrhov v už citovanej veci Bigi.

šenie tejto úlohy sú stanovené dve metódy: zostavenie zoznamu bežných názvov (článok 3 ods. 3) a vyhotovenie kritérií posudzovania (článok 3 ods. 1).¹³⁴

i) Situácia existujúca v členskom štáte, z ktorého názov pochádza, a v oblastiach konzumácie

140. Ako som už uviedol, nie vždy sa dospelo k dohode, aby sa schválil zoznam názvov, ktoré nemožno zaregistrovať z dôvodu ich druhej povahy¹³⁵, čo potvrdzuje zložitú úlohu a priznáva osobitný záujem inému mechanizmu špecifikácie, ktorého samotná existencia preukazuje, že to, „čo je druhotné“, nemôže byť definované ako opak toho, „čo je výlučné“.¹³⁶

142. Táto rubrika zahŕňa dva odlišné prvky: situácia potraviny v mieste, kde má pôvod, a v mieste, kde sa konzumuje, pričom obe oblasti sa vôbec nezhodujú.

— Situácia v štáte pôvodu

141. Okrem toho na účely vykonania kvalifikácie je potrebné brať ohľad na „všetky faktory“, pričom tri z nich už boli uvedené, „obzvlášť na“: situáciu v členskom štáte, z ktorého názov pochádza, a v oblastiach konzumácie, v iných členských štátoch, ako aj zodpovedajúce vnútroštátne právne predpisy alebo predpisy Spoločenstva. Posúdenie ďalších kritérií nie je teda vylúčené.

143. Už citovaný rozsudok Exportur zdôraznil dôležitosť tohto kritéria, keď upresnil, že ochrana názvu sa vzťahuje na iný členský štát len v tej miere, v akej je naďalej zákonná v krajine pôvodu. Na posúdenie situácie je však potrebné zohľadniť okrem opatrení na ochranu ďalšie skutočnosti, ako je množstvo výroby a spotreby, názor obyvateľov a preukázaný záujem.

134 — Táto dualita zodpovedá prijatiu eklektického riešenia vzhľadom na rozdielne koncepcie úrovne záruky v rozličných členských štátoch.

135 — Postup Komisie pri vypracovaní indikatívneho zoznamu, ktorý obsahuje demonštratívny výpočet názvov, ktoré nemožno zaregistrovať, pretože sa považujú za druhotné, je opísaný v bodoch 22 až 28 rozsudku „Feta“.

136 — LÓPEZ ESCUDERO, M.: Parnigiano, feta, époisses y otros manjares en Luxemburgo: las denominaciones geográficas ante el TJCE. In: *Une communauté de droit: Festschrift für Gil Carlos Rodríguez Iglesias*. BMW-Berliner Wissenschaftsverlag, 2003, s. 409 a nasl., tvrdo kritizuje požiadavku výlučnej spojitosti výrobku s oblasťou pre posúdenie jeho nedruhotného charakteru.

144. Zo spisu vyplýva, že Gréci sa jednotne domnievajú, že výraz „feta“ označuje ich

tradičné jedlo vyrobené z určitého mlieka podľa osobitného postupu. K rovnakému presvedčeniu sa dospeje skúmaním údajov, ktoré predložila Komisia.

kácii názvu¹³⁷, pretože spotrebiteľia sú poslednými interpretmi jeho významu na trhu. V prejednávanej veci sa však neprejednávala ochrana spotrebiteľov, ale ochrana priemyselných a obchodných práv stanovených v Zmluve.

145. Žalobcovia tieto skutočnosti nepopierajú, kladú však dôraz na ďalšie faktory, ktoré majú bez akýchkoľvek pochybností osobitný význam, pretože nejde o propagáciu ochrany určitých národných názvov v iných krajinách, ale aby sa ponúkla spoločná právna ochrana vo všetkých členských štátoch.

148. V prvom rade sa zdá, že je potrebné zohľadniť iba oblasti Spoločenstva. Pokiaľ ide o syr „feta“, potvrdilo sa, že sa tiež vyrába a uvádza na trh na Balkáne. Článok 3 základného nariadenia ukladá povinnosť, aby sa zohľadnili „všetky“ faktory ovplyvňujúce kvalifikáciu, a preto je možné sa tu obmedziť na zistenie situácie na území Spoločenstva a odložiť zistenie situácie v ďalších krajinách na neskoršie.

— Situácia v oblastiach konzumácie

146. Treba uviesť, že hoci spočiatku zákazníci, ktorí si kupujú určitý výrobok, bývajú tam, kde je možné výrobok dostať, následne sa rozširujú do iných miest a pôvodná identifikácia sa vytráca. Často sa vec môže kúpiť na veľmi odlišných miestach, ktoré sa nezhodujú s miestami, kde sa vec vyrába alebo odkiaľ pochádza. Vnímanie symbolov v týchto miestach je teda pre posúdenie jeho druhového charakteru dôležité.

149. Okrem toho je potrebné do oblastí, v ktorých sa výrobok kupuje, zahrnúť oblasti pôvodu, keďže sa, ako v prejednávanej veci, zhodujú. V dôsledku toho nemožno prehliadať názor gréckych občanov, pre ktorých má „feta“ výbornú povest, ktorá umožňuje výrobcovi uchovať si veľmi dôležitých spotrebiteľov.

147. Výraz „oblasť konzumácie“ poukazuje na spotrebiteľov. Doktrína zdôraznila dôležitosť názoru spotrebiteľov pri právnej kvalifi-

137 — Napríklad FERNÁNDEZ NOVOA, C.: c. d., s. 46; v nemeckej doktríne Bussman, K.: *Herkunftsangabe oder Gattungsbezeichnung, Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht*, 1995, s. 281 a nasl.

150. Vo všetkých týchto dôvodoch identifikujú grécki spotrebiteľia syr „feta“ ako národný výrobok a veľká časť spotrebiteľov z iných štátov spojuje tento syr s Gréckom, keďže sa výslovné alebo implicitné zmienky o helénskej kultúre objavujú na označení, aj keď sa výnimočne nájdu etikety, knihy, časopisy alebo ďalšie neutrálne písomnosti, ktoré túto spojitosť neobsahujú.

vykonala Komisia, dojem, že všetko, čo sa udialo v oblastiach konzumácie, v oblastiach, v ktorých je výraz „feta“ známy, spájajú občania a rôzne publikácie s helénskou kultúrou. Nie je tak tomu v Dánsku, Nemecku, ani vo Francúzsku, aj keď v menšom rozsahu, a to v dôsledku rozsiahlej výroby existujúcej v ich regiónoch, a tento aspekt bude následne preskúmaný.

ii) Situácia existujúca v iných členských štátoch

151. Nevyžaduje sa, aby sa výrobok konzumoval všade a faktor sa teda uplatňuje v dvoch oblastiach; a to na všeobecnú situáciu na jednej strane v iných krajinách, ako je krajina, ktorá sa názvu domáha, a na druhej strane v krajinách, v ktorých sa potravina takisto vyrába.

153. Je navyše potrebné zdôrazniť, že výraz „feta“ pozná iba jedna z piatich oslovených osôb; ak by sa to zovšeobecnilo, neidentifikoval by ho väčší počet oslovených osôb? Je potrebné pripomenúť, že tu ide o ochranu práv priemyselného a obchodného vlastníctva v celom Spoločenstve a nie iba tam, kde sa predmetný syr v súčasnosti vyrába a konzumuje, pretože jeho nákup sa pravdepodobne v budúcnosti stane populárnym. Inými slovami, socializácia názvu musí byť všeobecná bez obmedzení na miesta, v ktorých existuje záujem na jeho obchodnom využívaní.

— Všeobecná situácia v iných štátoch

— Situácia v štátoch, ktoré syr vyrábajú

152. V tejto prvej oblasti vzbudzujú údaje eurobarometra a výsledky prieskumu, ktorý

154. V tejto druhej oblasti sa v rozsudku „Feta“ uvádza potreba určiť, či v iných

členských štátoch, ako je štát pôvodu, existujú výrobky, ktoré sa uvádzajú na trh pod týmto názvom (bod 96).

155. Súdny dvor sa v tomto ohľade odvolával na článok 7 ods. 4 druhú zarážku základného nariadenia, ktorý uvádza túto okolnosť ako jednu z príčin námietky proti zápisu do registra. Uplatňovanie tohto ustanovenia je však stanovené pre registrácie, ku ktorým dochádza podľa obvyklého postupu¹³⁸, zatiaľ čo v prejednávanej veci ide o názov chránený vnútroštátnymi právnymi úpravami, pre ktorý sa vyžaduje pri ochrane v Spoločenstve zjednodušený postup. Ide teda o odlišné situácie.

156. S prihliadnutím na vyššie uvedené sa domnievam, že účelom postoja, ktorý je vyjadrený v uvedenom rozsudku, je klásť dôraz na situáciu — tú situáciu, ktorá existuje na iných územiach — nie preto, aby získala prednosť pred inými, ale aby sa zabránilo jej podceneniu, ako to najprv urobila Komisia. Je teda potrebné spresniť

myšlienku uvedenú v rozsudku, pretože inak: ak by sa výlučne prijala teória nečinnosti spočívajúca v nemožnosti domáhať sa svojich práv, s čím sa stretlo množstvo podnikov pred nadobudnutím účinnosti predmetnej právnej úpravy, ktorí boli vystavení vážnemu riziku z dôvodu povolenia procesu popularizácie a z dôvodu neoprávneného používania zo strany tretích osôb; bolo by to v rozpore s predchádzajúcou judikatúrou, pretože už citovaný rozsudok SMW Winzersekt, uviedol podstatu týkajúcu sa ochrany označení vín na dosiahnutie cieľa označení pôvodu: „... že výrobca nemôže mať prospech pre svoj vlastný výrobok z povesti vybudovanej výrobcami v inej oblasti, ktorí vyrábajú podobné výrobky“, a že „... konečný spotrebiteľ získa presné a potrebné informácie na účely posúdenia predmetných výrobkov“; nakoniec priznaním väčšej dôležitosti uvedenému faktoru by bol sankcionovaný tovar, ktorý sa na základe svojej dynamiky krátky čas potom, čo sa objavil na určitom trhu, vyskytne v obchode na iných miestach, a to vzhľadom na to, že za súčasného technického pokroku by ho konkurenti napodobňovali a používali rovnaký názov.

157. Stručne povedané, zmienka o zákonnej existencii tovarov majúcich rovnaký názov sa má vykladať v súlade so stanoveným systémom ochrany. Toto celkové vnímanie iba znamená, že v prípadoch, ako je tomu v prejednávanej veci, by sa nemalo zanedbávať posúdenie situácie v iných členských

138 — Postup, ktorý vedie k zápisu do prílohy nariadenia Komisie (ES) č. 2400/96 zo 17. decembra 1996 o zápise určitých názvov do „Registra chránených označení pôvodu a chránených zemepisných označení“ stanovených v nariadení č. 2081/92 (Ú. v. ES L 327, s. 11; Mim. vyd. 03/202, s. 143), viackrát zmenené a doplnené.

štátoch. Samo osebe však nepostačuje, aby sa zabránilo registrácii požadovanej na základe článku 17 základného nariadenia.

- pri použití ovčieho mlieka získava syr mazľavú, slanú, mierne kyslú chuť, ako aj silnú vôňu, čo nemá syr vyrobený z kravského mlieka, ktorý je okrem toho jemnejší,

158. Pri zameraní diskusie na tento bod sa dá konštatovať, že syr nazývaný „feta“ sa vyrába predovšetkým v Dánsku, Nemecku a vo Francúzsku, avšak druh mlieka a výrobný postup sú odlišné od tých, ktoré sa používajú v Grécku.

- pri použití kravského mlieka má výrobok menej otvorov ako keď sa na jeho výrobu použije ovčie mlieko, pretože nálev v oboch prípadoch nepôsobí rovnako.

159. V súvislosti s týmto posledným bodom je užitočné zhrnúť odôvodnenia v bodoch 1 a 62 návrhov v už citovanej veci *Canadane Cheese Trading a Kouri*:

- a) ovčie a kozie mlieko majú chemické a organoleptické vlastnosti odlišné od kravského mlieka a používaním jedného alebo druhého druhu mlieka možno pozorovať vo výsledku tieto rozdiely:

- b) Aj keď pri ultrafiltrácii zrie syr rýchlejšie, pretože zínčica alebo srvátka je vylúčená pred tým než sa môže koaguláciou vytvoriť kyslé mlieko, nezdá sa, že by táto odlišná forma výroby mala významný vplyv.

iii) Zodpovedajúce vnútroštátne právne predpisy a predpisy Spoločenstva

- používanie ovčieho mlieka spôsobuje, že potravina má čistú bielu farbu, zatiaľ čo v inom prípade táto potravina získava biely nažltastý odtieň, ktorý je potlačený iba pomocou chemických látok,

160. Základné nariadenie vyžaduje, aby sa vzali do úvahy právne úpravy platné v členských štátoch a v Spoločenstve.

— Vnútroštátne právne predpisy

uzatvorenej 20. júna 1972, vyhradzuje názov „feta“ syru pochádzajúcemu z Grécka.

161. Účelom odkazu na vnútroštátne právne predpisy je určiť, či je výraz chránený v krajine pôvodu a v ďalších štátoch bez ohľadu na objem obchodu, ktorý tvorí. Je tu potrebné pripomenúť už vyššie uvedený aspekt: že pred právnou úpravou Spoločenstva väčšina krajín nemala právnu štruktúru chrániacu zemepisné názvy, čo určitým spôsobom znižuje dôležitosť tohto faktoru.

— Právne predpisy Spoločenstva

165. V tejto oblasti boli ako prvky na posúdenie popularizácie názvu uvedené kombinovaná nomenklatúra používaná na základe Spoločného colného sadzovníka, ako aj právna úprava týkajúca sa vývozných náhrad.

162. V tomto zmysle sa grécke ustanovenia z 80. rokov obmedzili na zdokumentovanie tradičného používania názvu starého niekoľko storočí tým, že upravili výrobu syru „feta“ a jeho uvádzanie na trh.

166. Tieto prvky však vzhľadom na svoj účel nemôžu slúžiť ako kritérium vymedzenia práv priemyselného vlastníctva.¹³⁹ To isté platí v prípade pravidiel prijatých v oblasti spoločnej poľnohospodárskej politiky na účely udržania určitých cien. Pri schvaľovaní a uplatňovaní takýchto ustanovení sa nezohľadňuje posúdenie toho, či príjemca legítimne používa konkrétny názov. Mala by sa im nanajvýš priznať orientačná úloha a nie úloha určujúca.

163. Právne úpravy týkajúce sa tejto potravinu prijalo tiež Dánsko — v Holandsku existovali určitú dobu — avšak bez obmedzenia obchodu, pretože by bolo kontradiktórne chrániť názov a zároveň obhajovať jeho všeobecný charakter.

167. Možno uviesť ilustratívny príklad účinkov rigidného uplatňovania kombinovanej nomenklatúry.¹⁴⁰ „Mozartkugeln“ je známa

164. Je potrebné tiež uviesť, že Rakúsko, na základe už citovanej bilaterálnej dohody

139 — V tomto zmysle CORTÉS MARTÍN, J. M.: c. d., s. 381.

140 — Tamže, poznámka 1206, s. 335.

rakúska špecialita z marcipánu a nugátu obalená v mliečnej čokoláde. Ak by sa „Mozartkugeln“ považovala za čokoládu, hoci jej obsahuje veľmi málo, bola by vylúčená zo základného nariadenia, pretože čokoláda nie je uvedená v prílohe I Zmluvy; ak by bola uznaná za koláč, bola by uvedená v zozname prílohy I uvedeného nariadenia, aj keď obsahuje určité percento čokolády.

169. V prejednávanej veci sa kladie dôraz na dva faktory: situáciu v regiónoch mimo Spoločenstvo a časové hľadisko.

— Situácia v tretích štátoch

iv) Ďalšie faktory

168. Je potrebné pripomenúť povinnosť posúdiť „všetky faktory“, ktoré sú relevantné. Doktrína uviedla niektoré z nich: používanie výrazu v príručkách, ako sú slovníky, knihy o cestovaní alebo sprievodcovia reštauráciami¹⁴¹; objem obchodu v a mimo označenú oblasť alebo v oblasti, s ktorou je názov v zásade spojený¹⁴²; klasifikácia ako druhový názov v medzinárodnej zmluve ratifikovanej aspoň jedným členským štátom.¹⁴³

170. Zisťovanie toho, čo sa deje v regiónoch mimo Spoločenstva, vyplýva z odkazu na „oblasti konzumácie“ uvedenom v článku 3 ods. 1 základného nariadenia, ako aj z jeho článku 12, ktorý stanovuje uplatňovanie svojich ustanovení „na poľnohospodársky výrobok a potravinu z tretej krajiny“ za predpokladu, že spĺňajú určité podmienky.

171. V tejto žalobe o neplatnosť sa nepopiera, že biele syry v náleve, ktoré sú podobné syru „feta“ sa vyrábajú v iných európskych oblastiach, ako napríklad v Bulharsku. Podobné druhy syra sa tiež vyrábajú v Iráne a v Saudskej Arábii z ovčieho mlieka, ako aj v Spojených štátoch a na Novom Zélande, kde sa na jeho výrobu obvykle používa kravské mlieko.¹⁴⁴

141 — FERNÁNDEZ NOVOA, C.: c. d., s. 43.

142 — ROCHARD, D.: „Rillettes du Mans“, „Rillettes de la Sarthe“: dénominations génériques ou IGP? C'est le juge qui va déguster“. In: *Revue de Droit Rural*, č. 251, 1997, s. 175.

143 — Rochard, D.: c. d., uvádza konkrétne Stresský dohovor, podpísaný 1. júna 1951, ktorý oprávňuje jeho signatárov používať názvy uvedené v prílohe II za predpokladu, že sa budú dodržiavať pravidlá výroby a že sa bude uvádzať krajina výroby; naopak názvy, ktoré sú uvedené v prílohe I, môžu používať iba výrobcovia príslušnej zemepisnej oblasti. Treba zdôrazniť, že tento dohovor — ktorý sa nevzťahuje na syr „feta“ — podpísalo Dánsko, aj keď neskôr od dohovoru odstúpilo, Grécko ho nepodpísalo.

144 — Pozri bod 19 návrhov v už citovanej veci *Canadian Cheese Trading a Kouri*.

172. Vnímanie v týchto krajinách teda slúži ako kritérium pre správne vymedzenie výrazu, aj keď je potrebné, aby sa neprecedoval jeho vplyv, z dôvodu účelu danej ochrany, bez ohľadu na to, ako sa to deje v prípade iných názvov, že je územne rozšírený na základe medzinárodných dohôd.¹⁴⁵

174. Pripomínajúc odôvodnenia v návrhoch v už citovanej veci *Canadane Cheese Trading a Kouri* je potrebné zdôrazniť, že slovo „feta“ má taliansky pôvod a pochádza zo slova „fetta“, ktoré znamená plátok, koliesko alebo krúžok. V Grécku sa osvojilo pod vplyvom Benátčanov a v priebehu 19. storočia sa používalo na označenie tradičného bieleho syra v náleve, ktorý sa vyrábala od nepamäti vo veľkej časti tejto krajiny a v ďalších regiónoch na Balkáne.

— Časové hľadisko

173. Aj keď sa zdá, že situácia v žiadajúcom členskom štáte sa týka súčasných pomerov, má minulosť vplyv na vnímanie zovšeobecnenia názvu predovšetkým pre to, aby sa určilo, či bol vždy bežným názvom. Historické hľadisko má v prejednávanej veci veľký význam.

V *Odysei* od Homéra sa možno dočítať, že Polyfém „... si sadol a dojl ovce a mečiace kozy jednu po druhej rad radom a pod každú postavil mladé. Jednu časť bieleho mlieka hneď odliat a nechal ju zraziť, potom ju nechal odtiecť a položil do košov z prútia“.¹⁴⁶ Takto jednooký Polyfém vyrábala syry, ktoré Odyseus a jeho druhovia našli vo svojej jaskyni. Je málo prekvapujúce, že Polyfém, ktorý používal tento spôsob výroby syra, tak podobný tradičnému procesu, ktorý sa v Grécku dodnes používa, ignoroval právne problémy, ktoré voľný pohyb tohto výrobku v Európskom spoločenstve mal na konci 20. storočia. Nielenže totiž bolo pre neho nemožné predvídať pred 27 storočiami záhady chránených označení, ale jeho povaha ho umiestňuje na nebezpečné miesta, pretože kyklopovia sú nám opísaní ako bytosti, ktoré sú úplne vzdialené akejkoľvek

145 — V medzinárodnom kontexte pozri napríklad Euro-stredomorskú dohodu o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Egyptskou arabskou republikou na strane druhej podpísanú v Luxemburgu 25. júna 2001 (Ú. v. EÚ L 304, 2004, s. 39), a to konkrétne článok 37 prílohu VI a spoločné vyhlásenie týkajúce sa oboch strán; Dohodu o hospodárskom partnerstve, politickej koordinácii a spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Spojenými štátmi mexickými na strane druhej, uzatvorenú v Bruseli 8. decembra 1997 (Ú. v. ES L 276, 2000, s. 45), osobitne článok 12; alebo Dočasnú dohodu o obchode a obchodných záležitostiach medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Európskym spoločenstvom pre uhlie a oceľ na jednej strane a Bulharskou republikou na druhej strane, ktorá bola podpísaná v Bruseli 8. marca 1993 (Ú. v. ES L 323, s. 2).

146 — Homér: *Odysea*. Preklad Miloslav Okál. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1986 spev IX, verše 244 až 247, s. 139.

myšlienke spravodlivosti a zákona.¹⁴⁷ Homér sa v *Odysea* tiež zmieňuje o tom, ako v čase Pandarea, silní kyklopovia unášali dievčatá potom, čo bohovia zabili ich rodičov, a opisuje, ako ich veľká Afrodita živila „i syrom, i medom a lahodným vínom“.¹⁴⁸

Ďalší Homérov epos *Ilias* ukazuje na význam syra v Grécku v 8. storočí pred n. l.¹⁴⁹

„Feta“ sa vyrába z ovčieho mlieka alebo z kombinácie ovčieho a kozieho mlieka prírodným postupom cedenia bez tlaku. Grécke orgány neupravovali jeho výrobu pred rokom 1988, v čase kedy už existovalo množstvo miestnych a oblastných odlišností jeho výroby (body 14 až 16 návrhov).

147 — Tamže, spev IX, kyklopovia „neznajú právo a nechajúc všetko na večných bohov“ (verš 107, s. 134); „vôbec sa neschodli spolu či k poradám tlakyn, či k súdom, ale bývajú na samých hrebeňoch vysokých vrchov“ (verše 112 a 113, s. 134); „v jaskyniach dutých a každý celkom svojvoľne vládne nad svojou ženou a deťmi a nečbá na svojich druhov“ (verše 114 a 115, s. 134); stretnúť sa možno „s chlapom obrovskej sily a divným surovcom, nepoznajúcim právo a nijaký zákon“ (verše 214 a 215, s. 136).

148 — Tamže, spev XX, verš 69, s. 299.

149 — HOMÉR: *Ilias*, Preklad Miloslav Okál. Slovenský spisovateľ, Bratislava 1986, spev XI, verš 539 rozpráva ako Hecamedé s krásnymi kučeravými vlasmi vzala svoje strúhadlo z bronzu a nastrúhala kozí syr do vína, z ktorého pripravila Patroklovi a Nestorovi miešaný nápoj.

175. Neexistencia technických špecifikácií na medzinárodnej úrovni umožnila v rôznych krajinách vývoj odlišnej výrobnéj formy, ktorá je modernejšia a viac konkurencieschopná a ktorej pôvodným cieľom bolo uspokojiť dopyt gréckych imigrantov — ako to na pojednávaní uznali zástupcovia Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky. V druhej polovici 20. storočia sa začal v Dánsku, Nemecku a Holandsku vyrábať syr z kravského mlieka prostredníctvom priemyselného postupu ultrafiltrácie, ktorý mal rovnaký názov. Vo Francúzsku sa pod rovnakým názvom vyrába syr z kravského mlieka a na niektorých miestach ako napr. na Korzike alebo v niektorých oblastiach Centrálného masívu z ovčieho mlieka, pričom v oblastiach Centrálného masívu je tomu tak preto, aby sa využilo mlieko, ktoré sa nepoužíva na výrobu syra „Roquefort“ (bod 17 uvedených návrhov).

176. Prečo sa títo obchodníci rozhodli dať názov „feta“ bielemu syru v náleve, ktorý sa vyrába z kravského mlieka? Bez akýchkoľvek pochybností preto, aby sa mu dal názov, ktorý chce spotrebiteľom niečo povedať. Stručne povedané, ako to potvrdila Komisia na pojednávaní, hľadal sa názov, ktorý by zaistil čo najväčší predaj.¹⁵⁰

150 — Pozri O' CONNOR, B. a KIRIEEVA, I.: What's in a name?: The Feta cheese saga. In: *International trade law and regulation*. zv. 9, 2003, s. 117 a nasl.

c) Posúdenie kritérií a dôsledky

177. Základné nariadenie hierarchicky neklasifikuje podmienky, ktoré sú relevantné na posúdenie zovšeobecnenia označenia. Vychádza preto otázka, či niektorá z týchto podmienok má prednosť pred ostatnými.

178. Rozsudkom *Exportur*, na ktorý už bolo viackrát poukázané a ktorý bol vyhlásený pred nadobudnutím účinnosti uvedeného nariadenia, sa rozhodlo poskytnúť významnejšiu ochranu situácii v mieste pôvodu a tohto postoja som sa držal aj v návrhoch v už citovanej veci *Canadane Cheese Trading a Kouri*.¹⁵¹

179. Už vyššie komentovaný rozsudok „Feta“ však zmenil a doplnil túto judikatúru, aby sa nepodcenil žiaden z faktorov, ktoré sú výslovne uvedené v tomto ustanovení¹⁵², a to predovšetkým situácia v iných členských

štátoch. Žiaden faktor preto nemá prednosť pred ostatnými, všetky sa musia posúdiť — môžu sa zohľadniť aj ďalšie faktory; a nič nebráni tomu, aby pri tomto hodnotení bola odôvodnene prisúdená jednému z nich väčšia dôležitosť, vzhľadom na to, že inštrumentálna povaha, ktorá má za cieľ vymedziť neurčitý právny pojem, podmieňuje tieto faktory ich schopnosti dosiahnuť takýto cieľ.

180. V tomto slede myšlienok vychádza pochybnosť či, došlo k premene slova „feta“ majúceho svoj význam rozšírený na označenie celej skupiny syrov bez ohľadu na ich pôvod, výrobný postup a ich zložky.

181. Okrem individuálneho skúmania každého faktoru je potrebné pristúpiť k spoločnému posúdeniu, čo zahŕňa:

- všetky predchádzajúce okolnosti, a to bez ohľadu na ich bezprostrednosť, pretože niekedy, ako napr. v prejednávanej veci, získava historické hľadisko základnú dôležitosť,
- tvrdenia skutkových a právnych okolností účastníkmi konania, ako aj dôkazy predložené v konaní týkajúce sa napadnutej registrácie,

151 — Tento postoj je skôr v súlade s ustanoveniami článku 6 Lisabonskej dohody ako s ustanoveniami článku 24 ods. 6 Dohody o obchodných aspektoch práva duševného vlastníctva, tiež uvedenej, ktorá uprednostňuje situáciu názvu v oblastiach konzumácie.

152 — Článok 3 základného nariadenia výslovne uvádza, že „... za účelom zistenia, či sa názov stal alebo nestal druhovým, treba brať ohľad na všetky faktory individuálne, obzvlášť na: — existujúcu situáciu v členskom štáte z ktorého názov pochádza, a v oblastiach konzumácie; — momentálnu situáciu v iných členských štátoch; — zodpovedajúce vnútroštátne právne predpisy alebo predpisy spoločenstva...“.

- stanovisko vedeckého výboru vydané vysoko kvalifikovanými expertmi (článok 3 vyššie uvedeného rozhodnutia, ktorým bol zriadený)¹⁵³,
- prieskum verejnej mienky v danom období a odpovede na dotazník predložený Komisiiu.¹⁵⁴

183. Popieranie monopolu na názov vrátane prípadov, v ktorých sa výrobok môže vyrábať s rovnakými vlastnosťami na inom mieste, sa rovná prípadu zbavenia vynálezcu jeho patentového práva, pretože iná osoba prišla s čímsi podobným po zaregistrovaní vynálezu.¹⁵⁵

2. „Feta“ ako tradičný názov

182. Všetky tieto skutočnosti svedčia o tom, že v Spoločenstve nedošlo k zovšeobecneniu — a rovnako ani v Grécku, ako som to uviedol v návrhoch v už citovanej veci *Canadane Cheese Trading a Kouri* — pretože názov „feta“ sa neoddeliteľne spája s konkrétnou potravinou: so syrom, ktorý sa vyrába v rozsiahlej oblasti tejto krajiny, z ovčieho mlieka alebo z kombinácie ovčieho a kozieho mlieka, a to prírodným a malovýrobným postupom cedenia bez tlaku.

184. Hoci Súdny dvor súhlasí s predchádzajúcimi úvahami a popiera druhový charakter názvu, je potrebné prísť k preskúmaniu článku 2 ods. 3 základného nariadenia, ktorý umožňuje považovať za označenia pôvodu „určité tradičné zeme-pisné alebo nezeme-pisné názvy, ktoré označujú poľnohospodársky výrobok alebo potravinu, ktoré pochádzajú z oblasti alebo určitého miesta a spĺňajú podmienky uvedené v druhej zarážke odseku 2 a)“.

153 — Hoci Dánske kráľovstvo namieta voči stanovisku, neuvádza žiaden podstatný dôvod, prečo by sa malo vylúčiť.

154 — Napriek pôvodným výhradám je užitočnosť prieskumov verejnej mienky uznaná v rozsudkoch *Windsurfing Chiemsee* (už citovaný, bod 53), a zo 16. júla 1998, *Gut Springenheide a Tuský* (C-210/96, Zb. s. I-4657, bod 37). Aj keď sa uvedené rozsudky odvolávajú na túto metódu v oblasti ochranných známkov a úvahy sú adresované vnútroštátnym súdom, možno tento postoj zovšeobecniť na oblasť označení pôvodu a na činnosť inštitúcií Spoločenstva.

155 — Práve v oblasti patentov rozsudok z 5. decembra 1996, *Merck a Beecham* (C-267/95 a C-268/95, Zb. s. I-6285) potvrdil, že osobitným účelom priemyselného a obchodného vlastníctva v tejto oblasti „je predovšetkým zaisťiť majiteľovi ako náhradu tvorivého úsilia vynálezcu výlučné právo používať vynález na výrobu a jeho prvé uvedenie na trh priemyselných výrobkov, a to buď priamo alebo na základe udelenia licencií tretej osobe, ako aj právo podať námietku proti akémukoľvek porušeniu“ (bod 30).

185. Slovo „feta“ priamo neodkazuje na žiadne konkrétne miesto. Pre dosiahnutie konečného výsledku je teda potrebné overiť, či spĺňa podmienky požadované pre zemepisné názvy, t. j. či je tradičné, či označuje jedlo, ktoré pochádza z oblasti alebo určitého miesta, či jeho kvality a vlastnosti sú podstatne alebo výlučne dané zemepisným prostredím a či jeho výroba, spracovanie a príprava sa uskutočňuje vo vymedzenej zemepisnej oblasti.

a) Tradičná povaha názvu

186. Tradícia znamená prenos vedomostí, poznatkov, histórie, rituálov alebo zvykov z generácie na generáciu. Konanie, ktoré sa riadi myšlienkami, pravidlami alebo zvykmi z minulosti, sa kvalifikuje ako tradičné.

187. Vzhľadom na úvahy týkajúce sa časového vnímania má slovo „feta“ nepochybne charakteristiky potrebné na to, aby sa mohlo v zmysle už citovaného ustanovenia považovať za „tradičné“. Toto posúdenie však samo osebe pre registráciu nepostačuje. Musia byť splnené ďalšie uvedené podmienky.

b) Označenie potraviny pochádzajúcej z určitých zemepisných oblastí

188. Ako som to potvrdil v návrhoch v už citovanej veci *Canadane Cheese Trading a Kouri*, podobne ako označenia „grappa“, „ouzo“ alebo „cava“, ktoré nepriamo evokujú taliansky, grécky alebo španielsky pôvod spojený s určitou oblasťou bez toho, aby obsahovali príslušný miestny názov, je názov „feta“ spájaný so syrom, ktorý sa vyrába v Grécku, hoci slovo „feta“ etymologicky pochádza z taliančiny (bod 73).

189. Vzniká tu problém, pretože pôvod má spojitost s „náz[vom] oblasti, určitého miesta alebo vo výnimočných prípadoch krajiny“ (článok 2 ods. 2 základného nariadenia), zatiaľ čo tu je odkaz na výrobok alebo potravinu pochádzajúcu — poznamenávam, že sa tu nehovorí „výlučne pochádzajúcu“ — „z oblasti alebo určitého miesta“ (článok 2 ods. 3 uvedeného nariadenia), „feta“ súvisí s veľkou časťou Grécka, či už historicky alebo v súčasnosti.¹⁵⁶

¹⁵⁶ — Grécke uznesenia a špecifikácia pripojená k žiadosti o zápis do registra Spoločenstva povolujú výrobu syra v Macedónii, Trácii, Épíru, Solúnsku, strednom Grécku a na Peloponéze — takmer v celom kontinentálnom Grécku — a v „nomos“ (administratívny obvod) Lesbos.

190. Na vyriešenie tohto problému navrhujem niekoľko úvah:

a) Článok 2 ods. 2 základného nariadenia sa vzťahuje na priame označenia, požadujúc teda spojitost' s oblasťou, ktorou výnimočne môže byť celá krajina. Naopak odsek 3 toho istého článku upravuje nepriame názvy, spájajúc výrobok, a nie gramatický výraz, so zemepisným umiestnením. Oba odseky sa teda týkajú odlišných situácií.

b) Bolo by kontradiktórne spájať tradičný názov s územným vymedzením, zatiaľ čo samotné ustanovenie opomína akúkoľvek väčšinou neexistujúcu priestorovú spojitost'.

c) Článok 2 ods. 3 základného nariadenia nezmieňuje pojem „krajina“, a preto žalobcovia z toho vyvodzujú nemožnosť, aby tradičný názov pokrýval tento rozsah. Je však možný aj iný výklad: neexistencia znamená, že táto maximálna teritoriálna hranica neexistuje. V opačnom prípade by sa bránilo tomu,

aby sa oblasti v niekoľkých štátoch, či už dvoch alebo viacerých štátoch¹⁵⁷, považovali za „oblasť“. Dôležité je, že potravina a nie jej názov sa spája s vymedzeným priestorom, a tým zabraňuje priestorovej nedefinovateľnosti.

d) Nakoniec, sa zdá, že existuje zhoda s ohľadom na skutočnosť, že pojem „oblasť“ použitý normotvorcom Spoločenstva sa nezhoduje s administratívnym významom výrazu.¹⁵⁸

191. Vzhľadom na tieto úvahy treba uznať, že „feta“ ako názov syra pochádzajúceho z rozsiahlej oblasti, ktorá je však konkretizovaná, spĺňa uvedenú podmienku. Rozsah oblasti, odkiaľ pochádza, je bez významu a určujúcim prvkom je to, že výrobok má vlastnosti, ktoré ho odlišujú od iných výrobkov.

192. Toto tvrdenie neodporuje stanovisku už citovaného rozsudku CMA, ktorého bod

157 — Nemožno stratiť z dohľadu cestu Európskej únie s jej postupným rozširovaním, pričom pri niektorom rozšírení sa stali jej členskými štátmi štáty malej rozlohy. Fenomén bude pokračovať a ochrana poskytovaná určitému výrobku v oblasti súčasného teritória Spoločenstva sa možno rozšíri na ďalšie oblasti nových členských štátov.

158 — Sám generálny advokát La Pergola pripustil túto myšlienku v návrhoch, ktoré predniesol vo veci „Feta“ (bod 8).

27, potom čo sa v ňom pripomenulo, že rozsudok Exportur uznal, že ochrana zemepisných označení „môže za určitých podmienok spadať pod ochranu priemyselného a obchodného vlastníctva v zmysle článku 36 Zmluvy“, bolo v ňom uvedené, že režim, na základe ktorého Spolková republika Nemecko schválila značku kvality pre výrobky vyrábané na jej území spĺňajúce určité podmienky, nemožno považovať za zemepisné označenie, ktoré bolo možné odôvodniť na základe ustanovenia článku 36 Zmluvy. Nemožnosť, aby názov pôvodu zahŕňal každú krajinu, sa však nemôže vyvodiť z tejto časti judikatúry; okrem toho tradičný názov napadnutý v prejednávanej veci má osobitosti, ktoré sú odlišné od osobitostí v spornom prípade vo veci CMA.

v dvoch citovaných bodoch uvedenej zarážky.

i) Kvalita daná zemepisným prostredím

194. Ak sa pripustí, že „feta“ označuje syr vyrobený v určitej oblasti, zostáva overiť existenciu týchto podmienok týkajúcich sa kvality a vlastností syru „feta“.

c) Príčina kvality a vlastností syru „feta“ a územné vymedzenie jej výroby, spracovania a prípravy

193. S ohľadom na tradičné názvy odkazuje článok 2 ods. 3 základného nariadenia na odsek 2 písm. a) druhú zarážku toho istého článku, ktorý vyžaduje, aby výrobok mal kvalitu alebo vlastnosti, za ktoré podstatne alebo výlučne vďačí daným zemepisným podmienkam vrátane prírodných a ľudských faktorov a aby výroba, spracovávanie a príprava boli vo vymedzenej zemepisnej oblasti. Táto podmienka zodpovedá potrebe určitej spojitosti medzi výrobkom a územím, odkiaľ pochádza, ktorý je konkretizovaný

195. V tomto konaní sa ako faktory špecificity uvádzajú podnebie v oblasti výroby, bohatstvo a rôznorodosť vegetácie tejto oblasti, mlieko používané na výrobu syra, pochádzajúce z oviec a kôz, ktoré sú chované podľa starého zvyku, ako aj skutočnosť, že syr vyrábajú skúsení malovýrobcovia a to prirodzeným cedením bez tlaku.

196. Overenie závislosti medzi týmito prvkami a osobitosťami výrobku si vyžaduje spoločné hodnotenie zohľadňujúce všetky

tieto faktory a preukazujúce vzťah medzi nimi s cieľom získať všeobecný dojem.¹⁵⁹

197. V dôsledku toho, v rozpore s názorom žalobcov, vyplývajú kvalita a vlastnosti syru „feta“ z gréckeho prostredia, kde sa vyrába, pretože ako sa preukázalo, existuje základná spojitosť na jednej strane medzi jeho farbou, vôňou, textúrou, chuťou, zložením a jeho vnútornými vlastnosťami a na druhej strane prírodným prostredím, odkiaľ pochádza, kultúrou, ktorá ho ustálila, a tradičným výrobným postupom používaným v Grécku.

198. Toto tvrdenie nie je vyvrátené niekoľkými rozdielmi, ktoré existujú medzi syrmi pochádzajúcimi z jednotlivých gréckych oblastí ani neexistenciou jednotnosti v iných ohľadoch, ako pokiaľ ide o orografiu alebo kvalitu pastvín, pretože spoločné hľadiská prevažujú a základné skutočnosti sú zhodné. Vymedzenie kritizované žalobcami presne podporuje túto myšlienku, pretože ostrovná časť Grécka bola vylúčená s výnimkou „nomos“ Lesbos.¹⁶⁰ V tejto súvislosti treba konštatovať, že ovce a kozy z Trácie a Solúnska sú veľmi podobné

a naopak sú značne odlišné od škótskych, francúzskych a kastelánskych oviec a kôz; to isté platí pre krmivo, ktorým sa krmia, pre hory alebo lúky, na ktorých sa pasú, podnebie a ďalšie podmienky, ktoré zasahujú do výroby tohto výrobku. Znovu sa vrátim k románu Itala Calvina *Palomar*, ktorý majstrovsky rozpráva o skúsenosti, ktorú zažil hlavný hrdina v parížskom obchode: „Za každým syrom je pastva, každá má inú trávu a iné podnebie. V Normandsku sú lúky skôrnatené od soli, ktorú tam prílivy ukladajú každý večer. Každá črieda je iná, inak ustajnená a inak hnaná z pastvy na pastvu. Tajomstvá spracovania sa prenášajú po stáročia. Táto predajňa je múzeum. Keď ju pán Palomar navštívi, cíti sa ako v Louvri. Za každým vystaveným predmetom vidno kultúru, ktorá mu dala podobu a ktorá od neho odvodzuje svoju podobu.“¹⁶¹

ii) Výroba, spracovanie a príprava vo vymedzenej oblasti

199. Požiadavka, aby sa celý výrobný postup výrobku uskutočnil vo vymedzenej oblasti, sa nevzťahuje na názov výrobku, ktorý možno zbaviť akéhokoľvek zemepisného významu.

159 — Už som to uviedol v bode 75 návrhov v už citovanej veci *Canadian Cheese Trading a Kouri*, zdôrazňujúc, že by inak nebolo možné „ochrániť množstvo zemepisných označení, pretože moderné techniky výroby umožňujú bez akýchkoľvek obmedzení prakticky vyrábať výrobok kdekoľvek“.

160 — Čo znamená, že nezahŕňa celý tento ostrov.

161 — CALVINO, I.: *Palomar*. Preklad P. Koprda. Dřewo a srd, Banská Bystrica 2001, s. 79.

200. Snahou je zabrániť tomu, aby sa oslabil spojitosť výrobku s prostredím tým, že by sa fázy výroby oddeľovali a spájali s neurčitými miestami.

d) Dôsledky

201. V prípade syru „feta“ je existencia tejto podmienky bez akýchkoľvek pochybností, pretože grécke právne predpisy ju ukládajú, hoci s úpravami, pokiaľ je oblasť, v ktorej sa tento syr vyrába, rozsiahlejšia ako oblasť, ktorá je vymedzená pre získavanie suroviny. Je potrebné podotknúť, že oblasť pôvodu používaného mlieka bola obmedzená a že toto mlieko musí pochádzať z domácich plemien zvierat, ktoré sa chovajú podľa tradičných metód a kŕmia na pastvínach v povolených oblastiach. Toto rozčlenenie však nemá veľkú dôležitosť vzhľadom na skutočnosť, že základné nariadenie nepožaduje úplnú teritoriálnu zhodnosť a povoľuje určité obvody, ktoré sú usporiadané do sústredených oblastí, za predpokladu, že tieto oblasti sú dostatočne definované.

202. Veľkosť uvedenej oblasti nie je určujúca, pretože nič nebráni tomu, aby táto oblasť zahŕňala všetku pôdu gréckeho polostrova, aj keď to vedie k určitej rozličnosti výrobku; kľúč spočíva v tom, aby rôzne fázy výroby boli v presne vymedzenej oblasti, čo sa preukázalo v prejednávanej veci.

203. Skúmanie predchádzajúcich bodov poukazuje na súlad napadnutého nariadenia s právom, keďže kvalifikoval slovo „feta“ ako výraz označujúci syr, ktorý má pôvod vo významnej časti Grécka a má kvalitu alebo vlastnosti, za ktoré podstatne alebo výlučne vďačí daným zemepisným podmienkam, a ktorý sa vyrába, spracováva a pripravuje vo vymedzenej oblasti.

204. Rozsah územia vedie k tomu, že existujú rôzne variácie syru „feta“, avšak všetky tieto variácie majú v zásadných bodoch homogénny základ, pretože majú spoločné prvky, ktoré posilňujú ich osobitú povahu.

205. Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že názov „feta“ nie je druhový, pretože spĺňa podmienky, aby sa ako tradičný názov považoval za označenie pôvodu, ktoré si zasluhuje ochranu na celom území Spoločenstva, ako prejav obchodného a priemyselného vlastníctva. V dôsledku toho je potrebné zamietnuť dôvody zrušenia uvedené v tomto konaní a potvrdiť platnosť napadnutých ustanovení.

VI — O trovách

206. V súlade s článkom 69 ods. 2 rokovacieho poriadku Spolková republika Nemecko a Dánske kráľovstvo nemali vo veci úspech a Komisia navrhla zaviazat' ich na náhradu

trov konania, preto je opodstatnené zaviazat' ich na náhradu ich vlastných trov konania, ako aj trov konania uvedenej inštitúcie. V súlade s odsekom 4 uvedeného článku štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci, znášajú svoje vlastné trovy konania.

VII — Návrh

207. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby:

1. zamietol žaloby o neplatnosť, ktoré podali Spolková republika Nemecko a Dánske kráľovstvo proti nariadeniu Komisie (ES) č. 1829/2002 zo 14. októbra 2002, ktorým sa mení a dopĺňa príloha k nariadeniu (ES) č. 1107/96 ohľadom názvu Feta;
2. zaviazal Spolkovú republiku Nemecko a Dánske kráľovstvo, aby znášali svoje vlastné trovy konania, ako aj trovy konania, ktoré vznikli Komisii Európskych spoločenstiev;
3. určil, že Francúzska republika, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, ako aj Helénska republika znášajú svoje vlastné trovy konania.